

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Ontwerp-peilbesluit Wulverbroek

Toelichting

Ter inzage van 21 september 2026 t/m 01 november 2026

Verantwoording

Titel:	Toelichting Ontwerp-peilbesluit Wulverbroek
Contactpersoon:	Ben Jonkman
Documentnummer:	DM 2097695
Versie:	Concept HDSR
Datum:	27-08-2026

Inhoud

1	Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht	4
1.1	Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?	4
1.2	Overige belangrijke punten in dit peilbesluit	5
2	Waarom een nieuw peilbesluit?	6
2.1	Wat is een peilbesluit?	6
2.2	Visie peilbeheer	6
3	Gebiedsbeschrijving	7
3.1	Het plangebied	7
3.2	Het watersysteem	9
4	Actualiteit van het peilbesluit	15
4.1	Resultaten toets op actualiteit	15
4.2	Vervallen en nieuwe peilgebieden	15
4.3	Administratieve correcties	16
5	Afweging van de peilen	17
5.1	West (aanvoer via Ravensewetering)	17
5.2	Midden (Stroomgebied Amsterdam-Rijnkanaal)	18
	Amsterdam-Rijnkanaal	18
	Plassen Laagraven	18
	Agrarisch middengebied	19
	Bos Nieuw Wulven	20
	Fortgrachten en Plas Vechten	21
5.3	Oost (Stroomgebied Kromme Rijn)	21
5.4	Watervasthoudlocaties Laagraven en Nieuw Wulven	22
5.5	Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer	23
5.6	Veranderingen in waterpeil	25
5.7	Peilafwijkingen	27
6	Effecten van de nieuwe peilen	29
6.1	Drooglegging	29
6.2	Grondwater	29
6.3	Wateroverlast en waterbeschikbaarheid	30
6.4	Bodemdaling en broeikasgassen	30
6.5	Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit	31
6.6	Weidevogels	31
6.7	Waterveiligheid	32

6.8	Cultuurhistorie en archeologie	32
6.9	Recreatie	33
6.10	Vaarwegbeheer	33
7	Verantwoordelijkheden waterbeheer	34
7.1	Wie doet wat in het waterbeheer?	34
7.2	Wat kunt u van het waterschap verwachten?	35
8	Inspraak en informatie	36
8.1	Inspraak	36
8.2	Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode?	36
8.3	Beroep na vaststelling	36
8.4	Contact en informatie	36
9	Bronvermelding	37
	Bronnen achtergrondkaarten	37

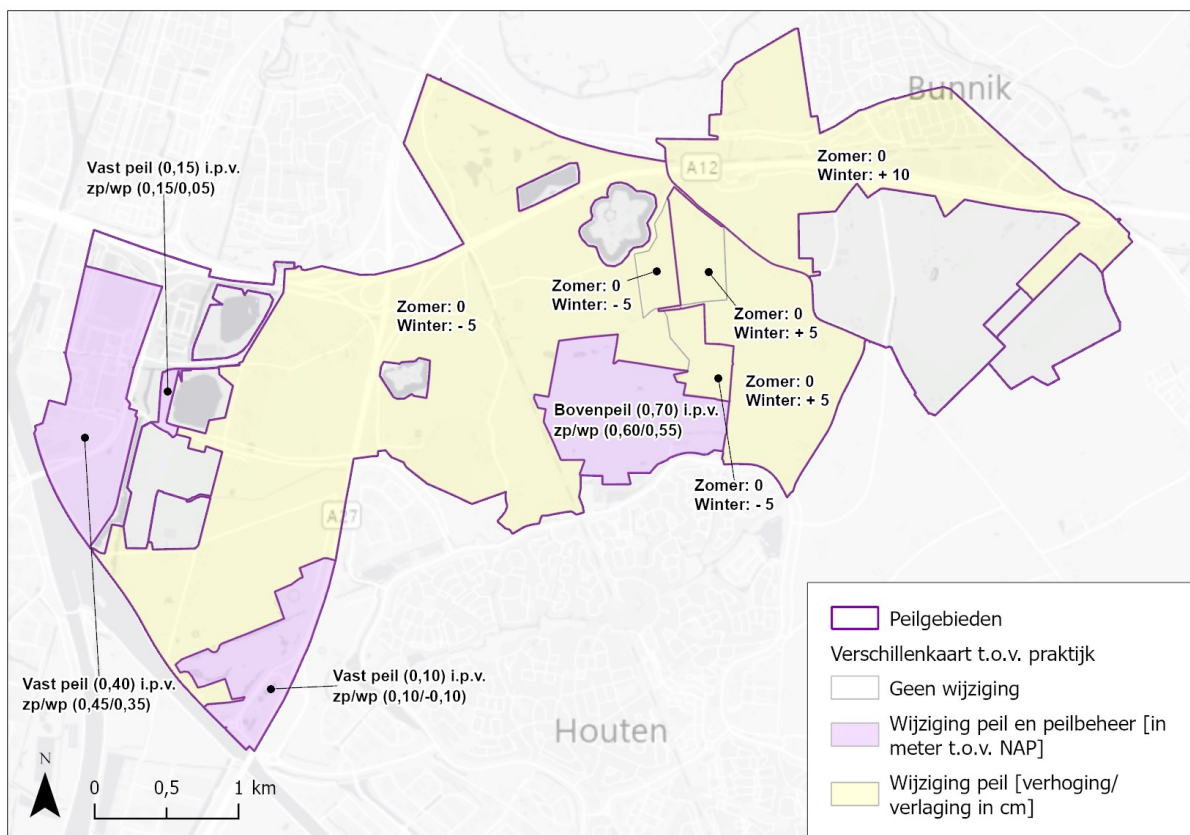
1 Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht

1.1 Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?

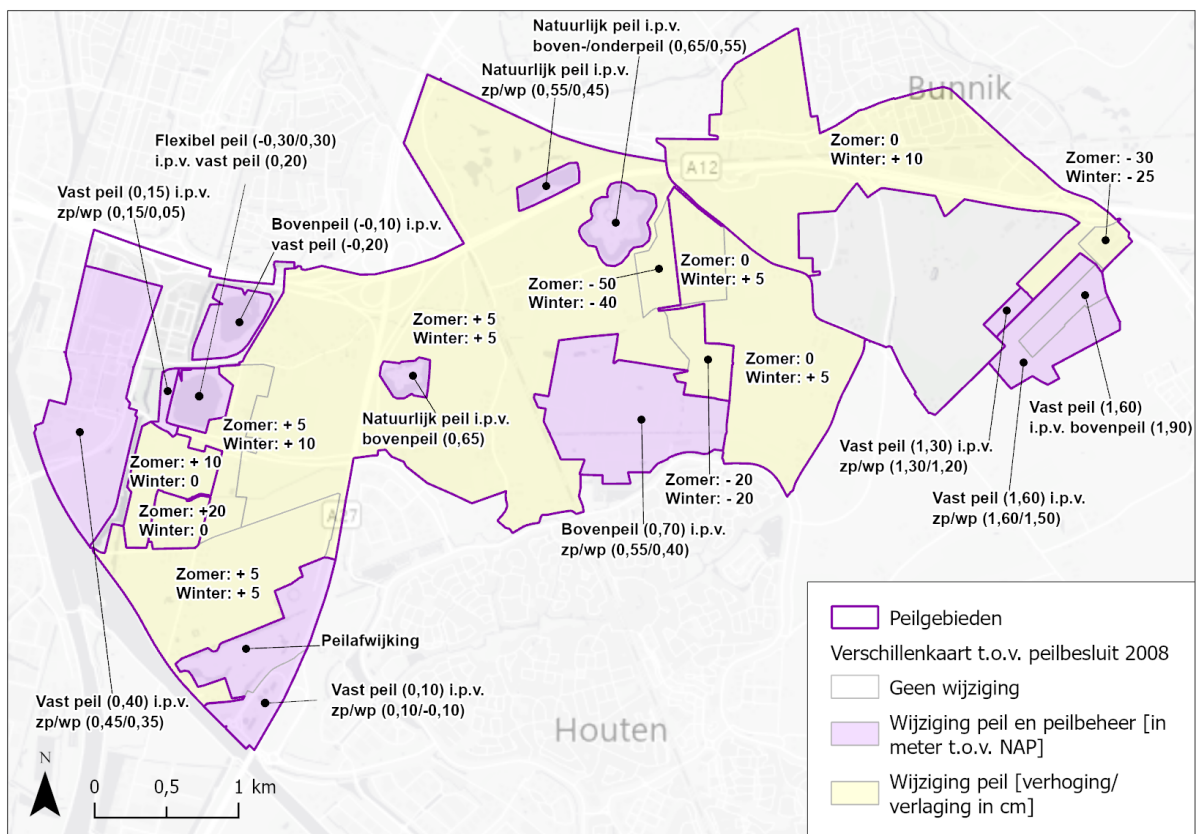
In het nieuwe peilbesluit Wulverbroek zullen de waterpeilen in de meeste gebieden niet of slechts beperkt veranderen ten opzichte van de praktijksituatie (Figuur 1). In 2 van de 18 peilgebieden wordt het verschil tussen het zomer- en het winterpeil verkleind naar 10 cm, wat het waterschap in de meeste peilgebieden met seizoensgebonden peil aanhoudt. De verschillen waren in deze peilgebieden voorheen groter, waardoor er bij de overgang van zomer- naar winterpeil een flinke waterstandverandering optrad. Dit leidde (mede) tot oeverafkalving en verslechtering van de waterkwaliteit. In 3 peilgebieden wordt om overgegaan van een seizoensgebonden peil naar een vast peil, waardoor er gedurende het jaar geen sterke waterstandsveranderingen meer optreden. In 1 gebied wordt het verschil tussen zomer- en winterpeil juist vergroot tot 10 cm door het winterpeil te verlagen, om daarmee wateroverlast in de winter te beperken.

In natuurgebied Nieuw-Wulven wordt een bovenpeil ingesteld, zodat er naar de behoefte van de natuur kan worden gestuurd. Er wordt geen onderpeil ingesteld zodat inlaten van gebiedsvreemd water niet nodig is.

Ten opzichte van het peilbesluit uit 2008 verandert er meer (Figuur 2). Zo is er een gemaal opgeheven en zijn een aantal peilgebieden samengevoegd. Ook komen er een aantal nieuwe peilgebieden bij. Tegelijkertijd wordt in een aantal peilgebieden het verschil tussen zomer- en winterpeil verkleind of wordt een vast peil ingesteld. Ook krijgen 3 peilvakken een natuurlijk peil, omdat het in de praktijk geïsoleerde gebieden betreft waarvan het waterpeil niet wordt beheerd (Plas Vechten, Fort Vechten en Fort 't Hemeltje).

Figuur 1 Kaart met daarop aangegeven hoe het nieuwe peil in werkelijkheid verschilt met de praktijksituatie in 2026

Figuur 2 Kaart met daarop aangegeven hoe het nieuwe peil verschilt met het peil op papier uit vigerende peilbesluit uit 2008

1.2 Overige belangrijke punten in dit peilbesluit

- De naam van het peilbesluit wordt gewijzigd van Groenraven-Oost (zuidelijk deel) naar Wulverbroek. De oude naam stamt uit een periode waarin Groenraven-Oost (zuidelijk deel) samen met twee andere gebieden (Maartensdijk en Zeist) een geheel vormde. Peilbesluit Wulverbroek is nu een op zichzelf staand peilbesluit met een naam die verwijst naar een oude ontginning in een deel van het gebied.
- Het vorige peilbesluit bestond uit 23 gebieden, het nieuwe peilbesluit uit 18 peilgebieden. Dit komt onder meer doordat een aantal peilgebieden zijn samengevoegd, waardoor het watersysteem robuuster is geworden.
- De belangrijkste vormen van landgebruik in Wulverbroek zijn diverse soorten landbouw (onder meer grasland, akkerbouw en fruitteelt) en natuur. In het westen en noordoosten van het gebied is ook bebouwing en industrie te vinden, maar daar ligt weinig oppervlaktewater.
- Gebieden met oppervlaktewater waarvan het peil niet beheerd wordt, worden vastgelegd met een 'natuurlijk peilbeheer'. Het gaat hier om twee fortgrachten en Plas Vechten.

2 Waarom een nieuw peilbesluit?

Dit is de toelichting op het peilbesluit Wulverbroek, het gebied tussen Houten en Utrecht en tussen Houten en Bunnik. In dit peilbesluit wordt het peilbeheer van dit gebied geactualiseerd. Het vervangt het vorige peilbesluit voor dit gebied: peilbesluit Groenraven-Oost (zuidelijk deel).

Peilbesluit Groenraven-Oost (zuidelijk deel) is genomen in 2008. Sindsdien zijn er dingen veranderd in het gebied, waardoor het peilbesluit niet meer actueel is. Zo zijn peilgebiedsgrenzen verschoven, zijn peilgebieden samengevoegd, zijn de peilen uit het peilbesluit niet meer wenselijk of kunnen zij in sommige gevallen zelfs niet meer gehaald worden.

2.1 Wat is een peilbesluit?

Het waterschap is wettelijk verplicht een peilbesluit op te stellen en ervoor te zorgen dat dit actueel is. In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. Het waterschap heeft de inspanningsverplichting om dit peil te handhaven. De overige taken en verantwoordelijkheden rondom het waterbeheer kunt u teruglezen in hoofdstuk 7. Een peilbesluit bestaat uit:

- een besluit over de toe te passen peilen (het peilbesluit);
- een kaart waarop de begrenzing van het gebied is aangegeven (de peilbesluitkaart);
- een toelichting op het besluit (dit document).

In deze toelichting leest u over het gebied, het watersysteem en wordt de afweging van de verschillende belangen beschreven, die heeft geleid tot dit besluit. Ook zijn de te verwachten effecten van het peilbesluit op de diverse betrokken belangen beschreven.

2.2 Visie peilbeheer

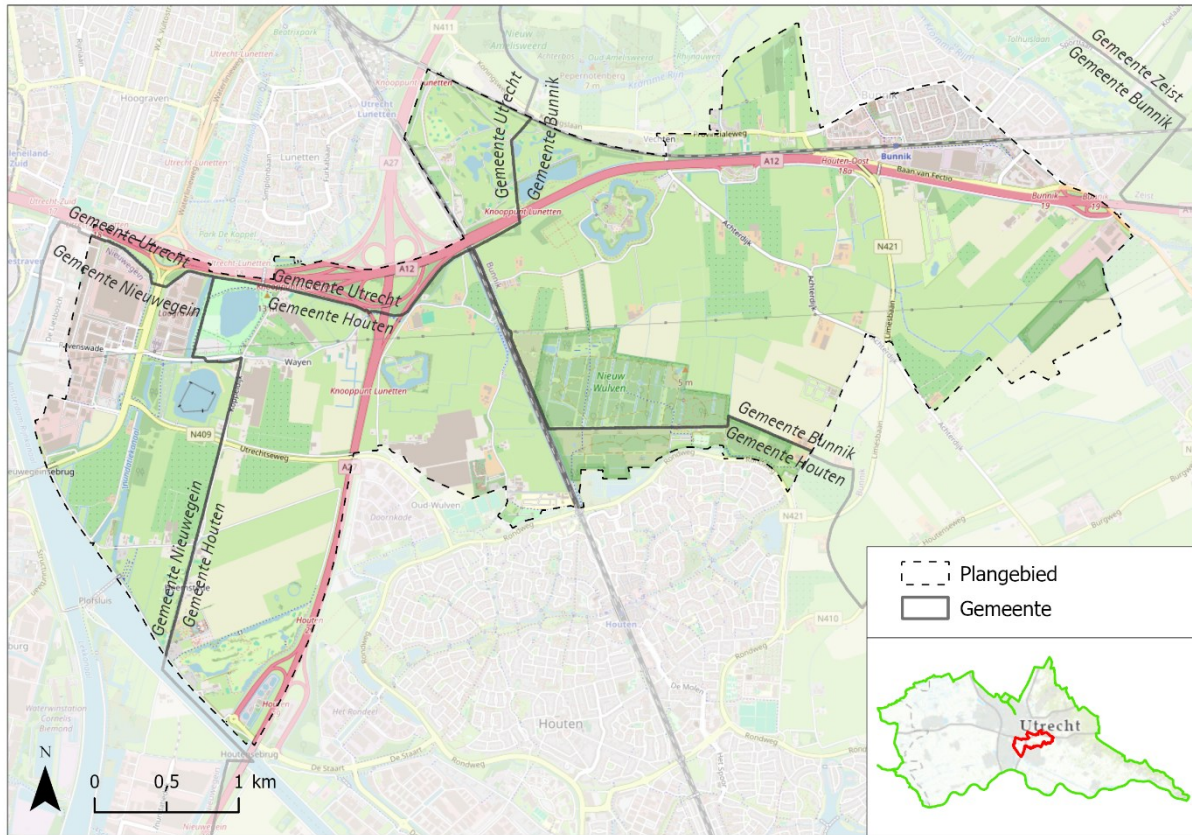
In de Beleidsnota peilbeheer 2019 zijn de uitgangspunten vastgelegd die het waterschap hanteert bij het opstellen van een peilbesluit. Het langetermijndoel van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is het realiseren van een duurzaam en robuust watersysteem dat:

- de huidige gebruiksfuncties faciliteert;
- bestand is tegen klimaatveranderingen;
- aansluit bij maatschappelijke opgaven;
- bijdraagt aan de realisatie van doelen voor ecologie en gebruikers van het watersysteem;
- op lange termijn een voorspelbare kostenontwikkeling heeft.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Het plangebied

Het plangebied van peilbesluit Wulverbroek (Figuur 3) bestaat globaal uit het gebied tussen Houten en Utrecht en tussen Houten en Bunnik.

Figuur 3 Kaart van het plangebied

Het plangebied is zo'n 1650 hectare groot en ligt geheel in de provincie Utrecht. Het plangebied valt binnen de gemeenten Houten, Bunnik, Nieuwegein en Utrecht. Het bevat geen dorpskernen, maar wel het Nieuwegeinse bedrijventerrein Laagraven-Liesbosch en het stationsgebied van Bunnik. Verder wordt het plangebied doorsneden door de snelwegen A12 en A27 en de spoorlijn Utrecht-Den Bosch.

Qua landgebruik is het gebied erg gevarieerd. Het is als opgebouwd als een soort lappendeken. Natuurgebieden, bebouwing en agrarische gebieden (voornamelijk grasland, fruitteelt en wat akkerbouw en kassen) wisselen elkaar af. Ook zijn er diverse recreatieve plekken te vinden, zoals de Laagravense plassen en twee golfbanen.

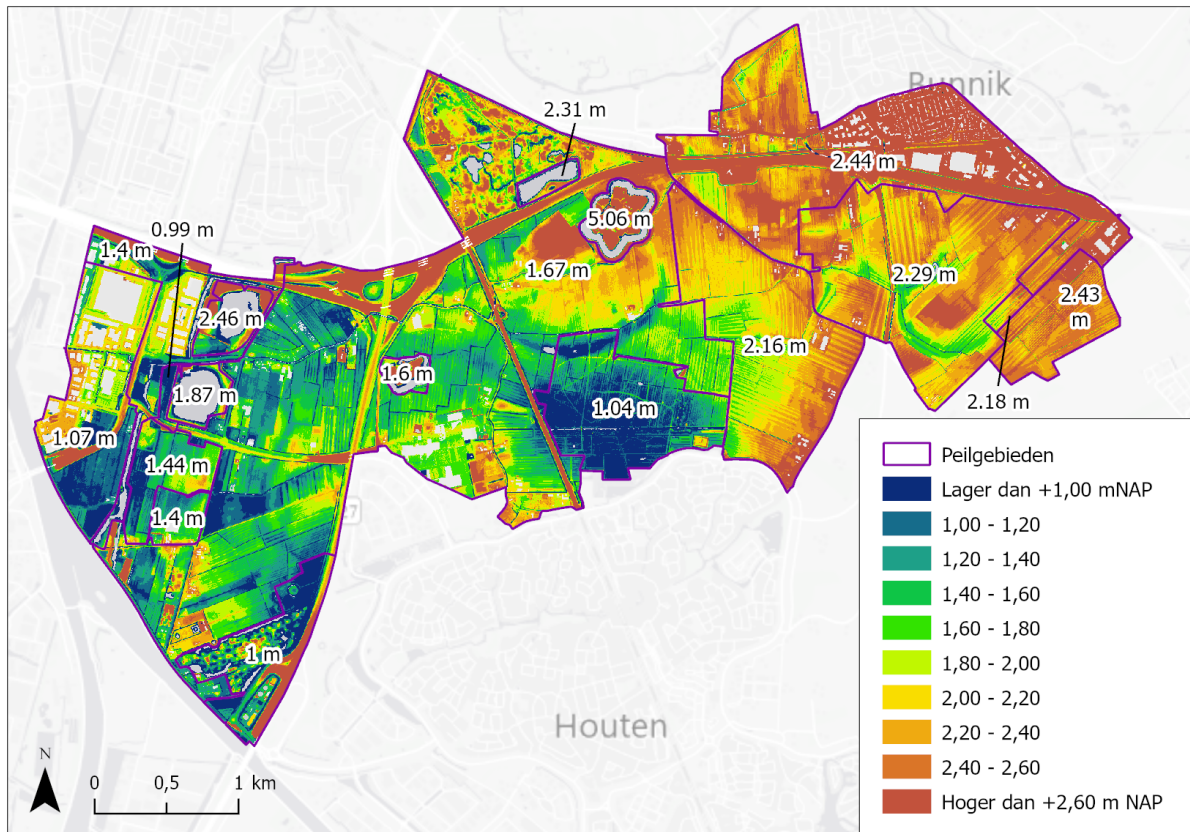
Het gebied kent een aantal NNN-gebieden, waaronder bos Nieuw-Wulven, Amelisweerd en het Raaphofsebos. Verder liggen er diverse belangrijke cultuurhistorische pekken in het plangebied. De UNESCO-Werelderfgoed-gebieden van de Hollandse Waterlinies en de Nedergermaanse Limes liggen deels in het gebied.

Maaiveldhoogte

Voor de bepaling van de maaiveldhoogte is de recentste versie van het Actueel Hoogtebestand Nederland gebruikt: AHN5. De metingen hiervoor zijn gedaan in 2023. In Figuur 4 zijn de resultaten hiervan te zien. Op deze hoogtekaart zijn de verschillen in het gebied duidelijk zichtbaar. Aan de

oostkant van het gebied, tegen Bunnik en Odijk aan, ligt het maaiveld rond de +2,50 m t.o.v. NAP. In de laagstgelegen delen aan de westkant van het gebied, tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de A27 ligt het maaiveld rond +0,80 m t.o.v. NAP. Ook het natuurgebied Nieuw-Wulven centraal-onder is laaggelegen. Oude stroomruggen en komgebieden van de Kromme Rijn zijn ook goed zichtbaar als hogere en lagere vormen in het landschap.

Bij het berekenen van de mediane maaiveldhoogten per peilgebied zijn bijzonder hoge of lage delen van het gebied niet meegerekend, zoals bomen, gebouwen, kades en de (taluds van de) snelwegen.

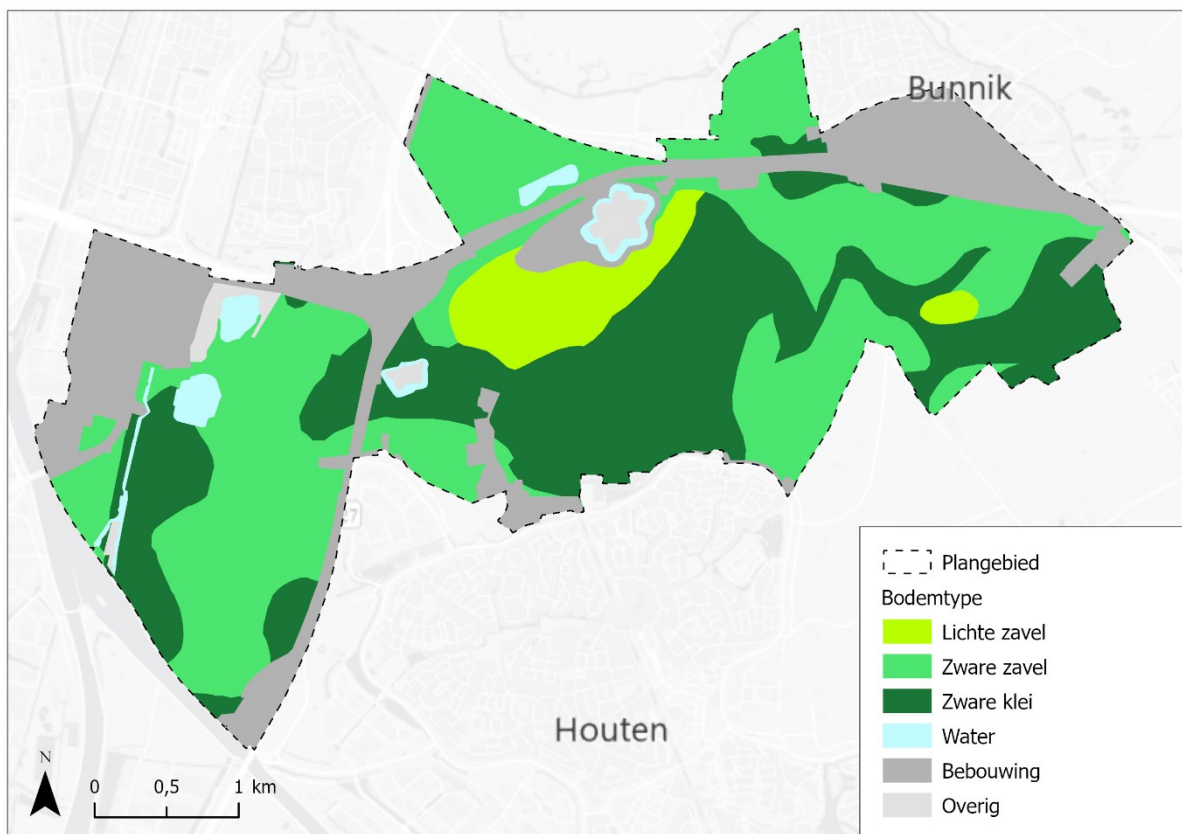
Figuur 4 Kaart met maaiveldhoogte van het plangebied (gebaseerd op Actueel Hoogtebestand Nederland – AHN5). De cijfers in de peilgebieden geven de mediane maaiveldhoogte per gebied aan in m t.o.v. NAP

Gemiddelde en mediaan

Het bepalen van de maaiveldhoogte van een gebied kan op een aantal wiskundige manieren. In dit peilbesluit is gewerkt met de mediaan. Dat is de middelste waarde van een groep getallen die wordt gerangschikt op grootte. Extreme waarden beïnvloeden het resultaat van de mediaan minder dan bij een bepaling van het wiskundige gemiddelde.

Bodem

In Figuur 5 is de bodemkaart van het plangebied weergegeven. Het grootste gedeelte van het gebied bestaat uit rivierkleigrond. De hooggelegen stroomruggen bestaan gedeeltelijk uit lichte zavel met aflopende profielen op een zandondergrond. In de komgebieden tussen de stroomruggen worden zware zavel tot matig zware kleigronden aangetroffen.

Figuur 5 Bodemkaart Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Bodemdaling

Wulverbroek heeft geen veenbodem en heeft daardoor niet te maken met veenbodemdaling.

3.2 Het watersysteem

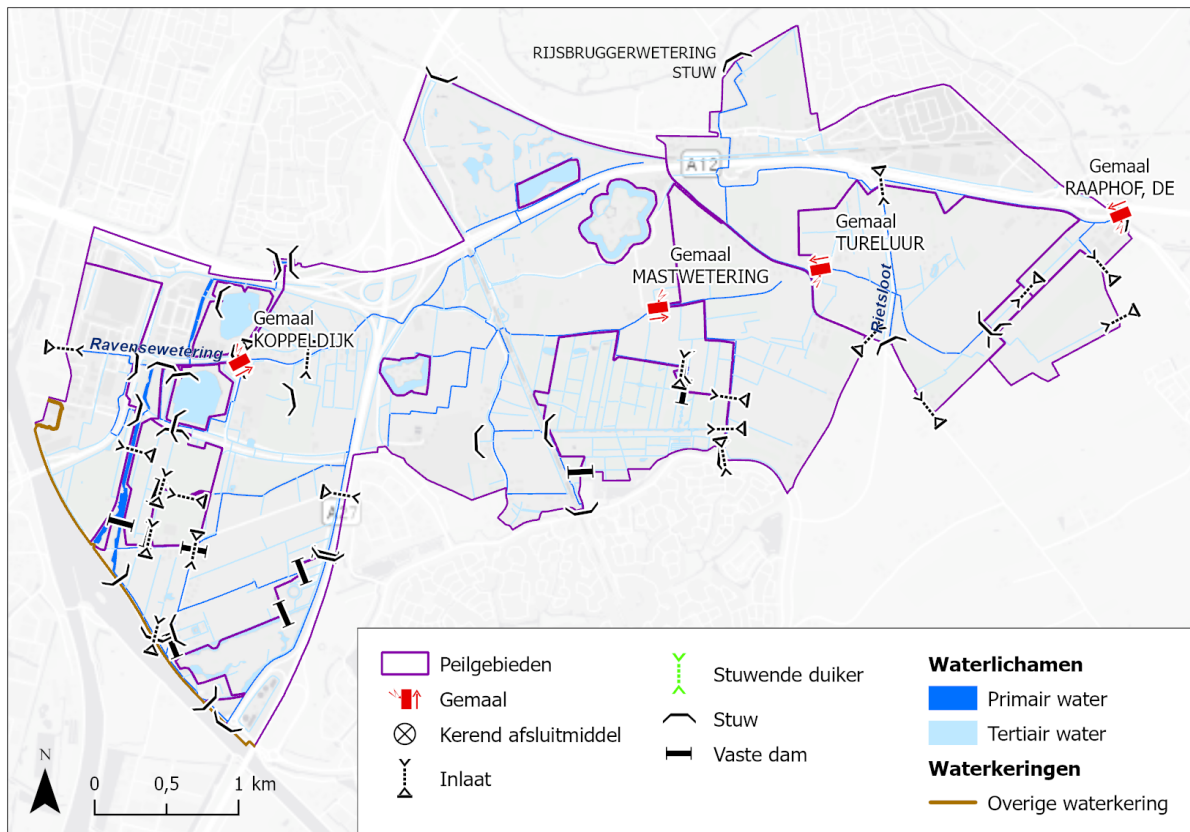
In Figuur 6 is het watersysteem van het plangebied weergegeven. De Kromme Rijn en het Amsterdam-Rijnkanaal zijn de belangrijkste grote waterlopen voor zowel afvoer als aanvoer in het gebied. De Rietsloot en Rijsbruggerwetering zijn eveneens van belang voor de regulering van de waterhuishouding. Het lage peil van het Amsterdam-Rijnkanaal (-0,40 m NAP) heeft een wegzijging van grondwater uit het gebied tot gevolg.

Het oostelijk deel van het plangebied watert af op de Kromme Rijn. Dit gebeurt voornamelijk via stuw Rijsbruggerwetering in de tankgracht ten westen van Bunnik. Het midden en westelijk deel van het Kromme Rijngebied wateren onder vrij verval af op het Amsterdam-Rijnkanaal.

Om wegzijging te compenseren dient ten behoeve van peilhandhaving en doorspoeling water naar het gebied aangevoerd te worden. Wateraanvoer is met name van belang voor de nachtvorstbestrijding van de fruitteelt in het voorjaar.

In het oostelijk deel van het plangebied wordt het water aangevoerd vanuit de Kromme Rijn. In droge perioden wordt buiten het plangebied water uit het Amsterdam-Rijnkanaal de Kromme Rijn opgemalen. Via gemaal Raaphof wordt direct water uit de Kromme Rijn het gebied ingelaten. Ook vindt aanvoer plaats via gemaal Odijk (in het zuidoosten buiten Wulverbroek), waarna het via de Rietsloot in het oosten van het plangebied komt. Naar het middelste gebied wordt via gemaal Koppeldijk water aangevoerd vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal. Het meest westelijke gebied, bij Liesbosch-Laagraven, krijgt water aangevoerd via een inlaat in de Ravensewetering.

Langs het Amsterdam-Rijnkanaal ligt een waterkering. Deze wordt niet beheerd door HDSR, maar door Rijkswaterstaat.

Figuur 6 Kaart van het watersysteem in de toekomstige situatie

Grondwater

De grondwaterstand varieert door het jaar heen onder invloed van neerslag en verdamping en is over het algemeen in de winter hoger (door een neerslagoverschot) en in de zomer lager (door een verdampingsoverschot). Een deel van de neerslag voert direct af via het gemaal en een deel infiltreert in de bodem, komt dan vertraagd tot afvoer of verdampt via gewassen. Daarnaast is de grondwaterstand ook afhankelijk van kwel en wegzijging en in beperkte mate van het peilbeheer van het oppervlaktewater. In het plangebied variëren de gemiddelde grondwaterstanden ten opzichte van het maaiveld sterk, door de variabele bodem en hoogtes in het gebied.

De gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) is een maat voor de laagste grondwaterstanden gedurende het jaar, die typisch in langdurig droge perioden met veel (gewas)verdamping voorkomen. De GLG ligt voor het grootste deel tussen de 1,0 en 2,0 meter onder het maaiveld. Op de lage delen van bijvoorbeeld Nieuw-Wulven ligt de GLG iets hoger, tot ca. 0,4 m onder maaiveld.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) is een maat voor de hoogste grondwaterstanden die in een jaar verwacht worden en typisch in de natste weken van het jaar (in de winter) voorkomen. De GHG ligt voor het grootste deel van het gebied tussen de 0,2 en 0,9 meter onder het maaiveld. Op de hoger gelegen delen kan dit oplopen tot ca. 2 meter onder maaiveld.

Kwel en infiltratie is het proces van toestroom naar of wegvloeien van grondwater naar het oppervlaktewater. Het plangebied is hoofdzakelijk een infiltratiegebied, met in de meeste gebieden

een snelheid van 0 tot 1 mm/dag. Nabij het Amsterdam-Rijnkanaal en het oostelijke deel van de A12 is de infiltratiesnelheid hoger (> 1 mm/dag).

Kwel komt voor in enkele gebieden, zoals binnen natuurgebied Nieuw-Wulven (0-0,5 mm/dag), rondom de Laaggravense Plassen (tot > 2 mm/dag) en Fort Vechten (tot > 2 mm/dag).

Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen waterkwantiteit (wateropgave wateroverlast, dit zijn provinciale normen). Het watersysteem van Wulverbroek voldeed bij de laatste toetsing voor één peilgebied theoretisch niet aan de norm: het maalpand van gemaal Tureluur (WUL_016). Op basis van gesprekken met bewoners in dit gebied blijkt dat er in de praktijk geen wateroverlast wordt ervaren. Wel is er in het verleden een keer een tijdelijke pomp bij het gemaal geplaatst, om extra water te kunnen afvoeren.

In het natuurgebied Nieuw-Wulven kan het in natte tijden moeilijk zijn om een goede waterafvoer te realiseren en kan er wateroverlast worden ervaren. Een deel van de oplossing van dit probleem ligt bij het herstellen van de watergangen in het gebied, waardoor een teveel aan water beter tot afstroming komt.

Waterbeschikbaarheid is in het gebied geen probleem. Bij het ontmantelen van het gemaal bij Fort De Batterijen is een alternatieve aanvoeroute gerealiseerd vanuit gemaal Koppeldijk. Hierbij is het waterpeil iets verhoogd om voldoende verhang in het watersysteem te creëren. Deze verhoging was nog niet opgenomen in een peilbesluit. Bij een grote watervraag tijdens bijvoorbeeld nachtvorstschadebestrijding is er voor het hele plangebied voldoende (gebiedsvreemd) water aan te voeren uit de Kromme Rijn en het Amsterdam-Rijnkanaal.

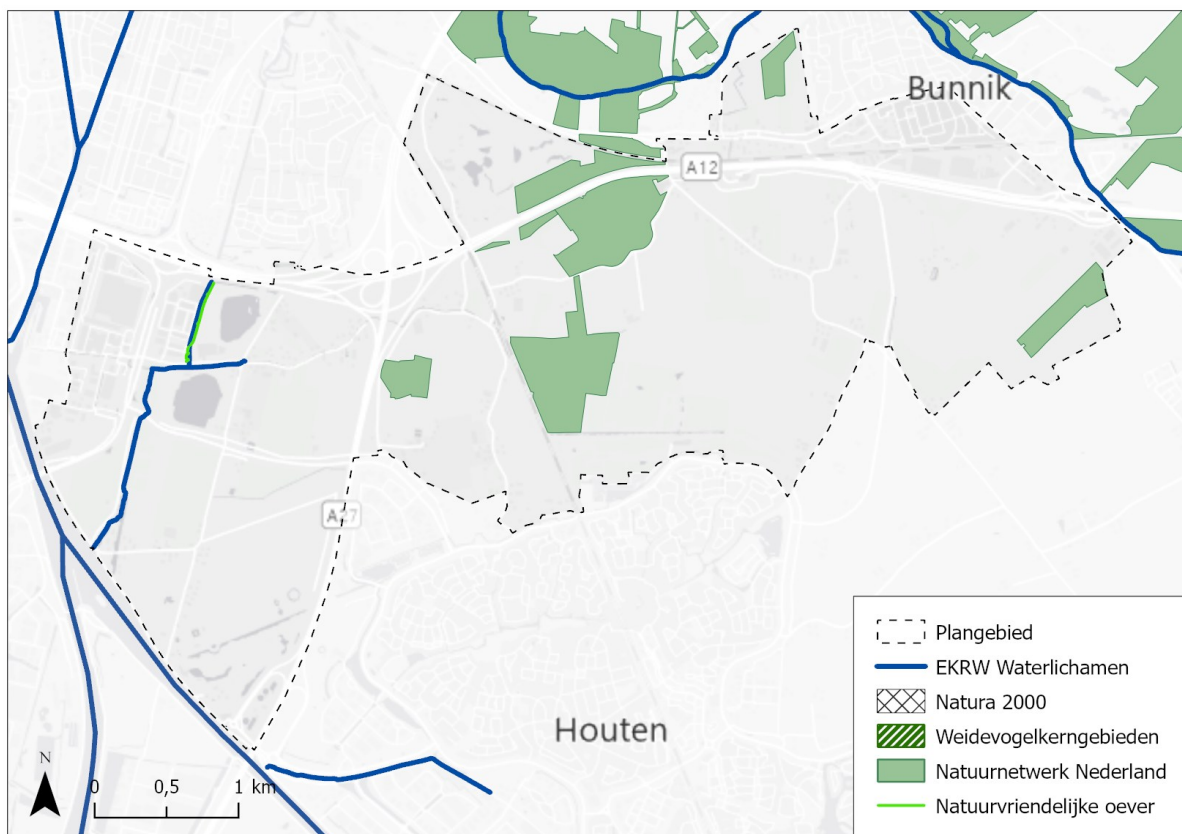
Waterkwaliteit en biodiversiteit

Schoon oppervlaktewater is belangrijk voor planten en dieren om te kunnen leven en is een onderdeel van een aantrekkelijke leefomgeving voor de mens om te werken, te wonen en te recreëren. Daarom zijn er doelen gesteld voor het waterkwaliteitsniveau en biodiversiteit waar de watergangen in Nederland aan moeten voldoen. Hieronder vallen zowel de doelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) waarover het waterschap rapporteert aan Europa, als de doelen voor het zogenoemde 'overig water' die door de regio zelf zijn opgesteld en waarover het waterschap rapporteert aan de provincies.

Europese Kaderrichtlijn Water

Binnen het plangebied is de Ravensewetering, het oude inundatiekanaal in directe verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal, aangewezen als waterlichaam in de EKRW, zie Figuur 7. De EKRW is een Europese Richtlijn die als doel heeft om de oppervlaktewaterwaterkwaliteit en ecologie in een 'goede toestand' te brengen en te houden.

Het doeltype van het EKRW-waterlichaam is M6a: grote ondiepe kanalen zonder scheepvaart. Het karakter van de Ravensewetering is een ruim 2 km lange, kunstmatige watergang met hoofdzakelijk een afvoerfunctie. Voor het EKRW-waterlichaam Ravensewetering is een watersysteemanalyse gemaakt waarmee het ecologisch functioneren van het watersysteem in beeld is gebracht.

Figuur 7 Kaart met EKRW-waterlichamen. In het gebied zijn geen Natura 2000- of weidevogelkerngebieden aanwezig.

De toetsing uit 2025 laat zien dat de *Ecologische toestand* van het EKRW-lichaam nog niet voldoet aan de gestelde doelen. Dit is beoordeeld aan de hand van de categorieën biologie, algemeen fysische chemie en specifieke verontreinigende stoffen.

- Voor de categorie Biologie scoort de Ravensewetering goed op het onderdeel ‘macrofauna’ en matig op de onderdelen ‘fytoplankton’, ‘vis’ en ‘overige waterflora’. Dit betekent dat er niet genoeg en te weinig verschillende soorten waterplanten en vissen in het waterlichaam aanwezig zijn, mogelijk als gevolg van een teveel aan voedingsstoffen en de aanwezigheid van rivierkreeften, die veel planten opeten en de bodem omwoelen, waardoor er geen licht meer op de bodem schijnt. Om verbetering te bereiken is het nodig dat ingezet wordt op:
 - een meer ecologische inrichting van de watergangen waardoor een betere leefomgeving ontstaat voor vissen en andere waterdieren;
 - verdere reductie van de emissies;
 - exotenbeheer;
 - ecologisch beheer en onderhoud van sloten en oevers.

De verwachting is dat deze doelen vrijwel zeker bereikt worden in 2027.

- De categorie Algemeen fysische chemie scoorde in 2025 goed op alle beoordeelde onderdelen met uitzondering van ‘doorzicht’, welke matig was.
- De categorie Specifieke verontreinigende stoffen voldeed in 2025 niet aan de normen en het is onzeker of het doel bereikt wordt in 2027.

De *Chemische toestand* is ook beoordeeld tijdens de toetsing uit 2025 aan de hand van de categorieën Ubiquitaire stoffen en Niet-ubiquitaire stoffen. Beide categorieën voldoen niet en onduidelijk is of het doel bereikt wordt in 2027.

Via gemaal Koppeldijk wordt water ingelaten naar het plangebied uit het Amsterdam-Rijnkanaal. Het Amsterdam-Rijnkanaal is ook gecategoriseerd als EKRW-waterlichaam. Volgens de meest recente metingen uit 2025 scoort het water van het kanaal wat betreft *Ecologische toestand* matig in de categorieën 'biologie' en 'algemene fysische chemie', met de verwachting dat de doelen voor 2027 vrijwel zeker bereikt worden. Voor de categorieën 'specifieke verontreinigende stoffen' wordt er niet voldaan aan de eisen en is het onzeker of dit in 2027 gehaald gaat worden. Ook de *Chemische toestand* voldoet niet en het is onduidelijk of dit in 2027 wel zo zal zijn.

Via gemaal De Raaphof wordt water ingelaten naar het plangebied van de Kromme Rijn, die ook gecategoriseerd is als EKRW-waterlichaam. De *Ecologische toestand* van de Kromme Rijn is voor 'biologie' ontoereikend, voor 'fysische chemie' goed en voor 'specifiek verontreinigende stoffen' slecht. Ook de *Chemische toestand* wordt als slecht beoordeeld.

Aanvullende informatie en bijbehorende kanttekeningen rond de toetsing uit 2025 zijn te raadplegen via de [EKRW factsheets](#)¹.

Doelen overig water

In de kleinere oppervlaktewateren, ook wel het overig water genoemd, formuleren we als waterschap samen met gebiedspartners de doelen en maatregelen. De voortgang hiervan rapporteren we aan de provincie. Met de doelen voor het overig water werken we aan de leefbaarheid van ons beheergebied door de ecologie en biodiversiteit te verbeteren. Het is voor de grote waterlichamen belangrijk dat ook de haarvaten van het watersysteem van goede kwaliteit zijn.

Figuur 8 Streefbeelden 'zichtbaar' (links) en 'levendig' (rechts) voor overig water in het kleigebied

Wulverbroek valt voornamelijk in de categorie 'kleigebied'. Het doel voor 2027 is om gemiddeld het streefbeeld 'levendig' te halen voor het overige water. In sloten breder dan 2 meter is soms ruimte voor een natuurvriendelijke inrichting met minder steile oevers en meer plantensoorten. Door slootoevers minder vaak en op minder plekken te maaien, zullen er meer soorten planten van verschillende leeftijden gaan groeien. Dit verhoogt de biodiversiteit.

Er is niet altijd een goed beeld van de waterkwaliteit in sloten smaller dan 2 meter. Dat komt doordat deze sloten vaak erg ondiep zijn en alleen gebruikt worden om water af te voeren. Daarnaast vallen sommige sloten ook droog, waardoor het moeilijk is om er een goed en divers leefgebied voor dieren

¹ Informatiehuis Water. (2025, 16 september). <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/krw-factsheets>. Opgehaald van Waterkwaliteitsportaal: <https://www.waterkwaliteitsportaal.nl/krw-factsheets>

en planten te creëren. Planten en dieren kunnen zich namelijk moeilijk aanpassen aan deze veranderingen. De smalle sloten zijn daarom niet meegenomen in dit streefbeeld.

Vispassages

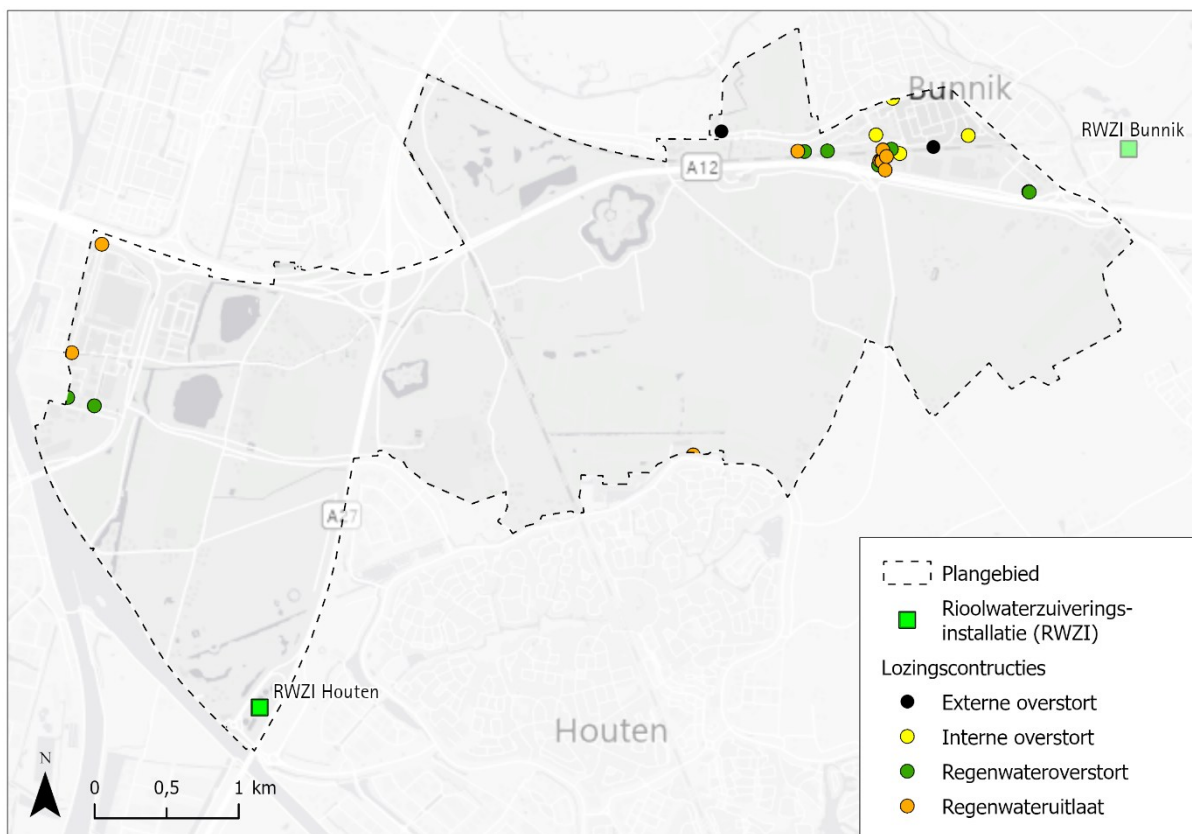
In het plangebied liggen vier vispassages zodat vissen zich binnen het afvoergebied kunnen verplaatsen. Via gemaal Koppeldijk kunnen ze binnen het afvoergebied van het Amsterdam-Rijnkanaal verplaatsen, tot aan gemaal Mastwetering. Daar kunnen vissen niet langs, maar er ligt ook maar één peilgebied achter het gemaal. Via gemaal De Raaphof en stuwen Rijsbruggerwetering en Rietsloot kunnen vissen binnen het afvoergebied van de Kromme Rijn migreren.

Natuurvriendelijke oevers

Het EKRW-waterlichaam heeft ter hoogte van de Noordplas Laagraven een natuurvriendelijke oever (Figuur 7). Dit betreft een plasberm van ongeveer 5 m breed en 0,5 m diep. Omdat deze watergang in open verbinding staat met het Amsterdam-Rijnkanaal kan er niet op een specifieke waterstand worden gestuurd. Echter is het peil van het Amsterdam-Rijnkanaal vastgesteld op -0,40 m t.o.v. NAP door Rijkswaterstaat. Fluctuaties van dit peil zijn beperkt.

Riooloverstorten

In het plangebied liggen diverse riooloverstorten en regenwateroverstorten (Figuur 9). De meeste overstorten liggen in het stedelijk gebied van Bunnik en op het industrieterrein Laagraven. In het zuidwesten van het gebied bevindt zich de rioolwaterzuivering Houten.

Figuur 9 Kaart met riooloverstorten en rioolwaterzuiveringen in het plangebied

4 Actualiteit van het peilbesluit

Vanuit de Omgevingsverordening Provincie Utrecht heeft het waterschap de taak om te zorgen dat een peilbesluit actueel is. In de verordening staat dat daarvoor in elk geval rekening moet worden gehouden met veranderingen in de omstandigheden ter plaatse en ook in de aanwezige functies en belangen.

Actualiteitstoets

Het waterschap heeft een grotendeels geautomatiseerde methodiek waarmee jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt hoe actueel het peilbeheer is in het beheergebied van HDSR. Een peilgebied is actueel als het vastgelegde peil en peilbeheer in de praktijk in normale situaties goed uitvoerbaar zijn. Ook is het toegesneden op de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen, en voldoet het aan de Beleidsnota Peilbeheer 2019.

4.1 Resultaten toets op actualiteit

Bij de actualiteitstoets van peilbesluit Groenraven-Oost (zuidelijk deel) in 2025 is het volgende geconstateerd:

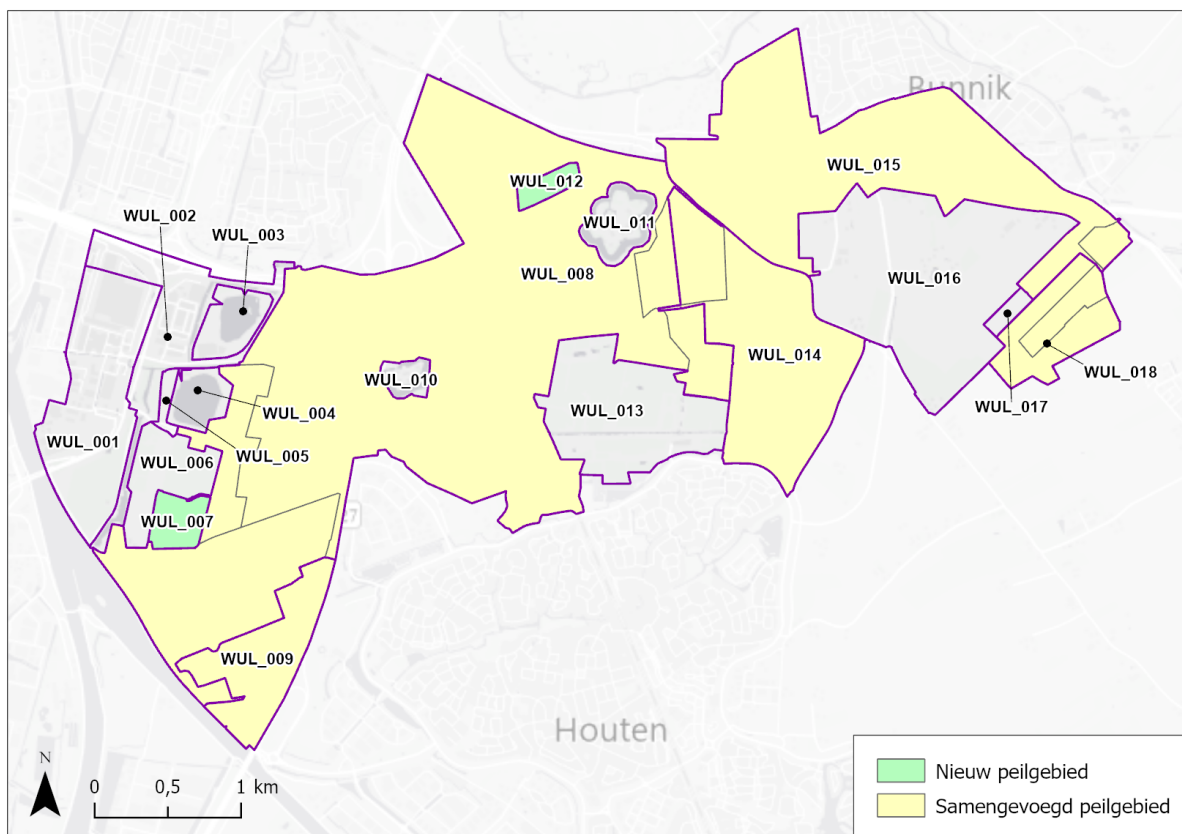
- Er is een aantal niet-actuele peilgebieden doordat er in de praktijk een ander peil(beheer) is gevoerd. Voor deze peilgebieden is een nieuwe peilafweging gemaakt, welke in dit nieuwe peilbesluit worden vastgelegd.
- Sinds 2008 zijn er een aantal peilgebieden opgeheven en samengevoegd
- Er zijn een aantal peilafwijkingen die niet als zodanig in het peilbesluit stonden.
- Er is geen specifieke sturingsmarge opgenomen.

4.2 Vervallen en nieuwe peilgebieden

Door het samenvoegen van meerdere peilgebieden zijn er in de praktijk minder peilgebieden dan er in het peilbesluit Groenraven-Oost (zuidelijk deel) waren. In sommige gevallen gaat het om gebieden die al lang geleden in de praktijk zijn samengevoegd, maar er zijn ook gebieden nu niet meer opgenomen als peilgebied, maar als peilafwijking, omdat het waterschap hier geen peilbeheerder is (zie alinea 5.7).

De verandering in het aantal peilgebieden komt door:

- het opsplitsen van het voormalige peilgebied GRZ016 in de nieuwe peilgebieden WUL_006 en WUL_007
- het samenvoegen van de voormalige peilgebieden GRZ008, GRZ019, GRZ020, GRZ021 en GRZ012 tot het nieuwe WUL_008;
- het opsplitsen van peilgebied GRZ005: dit valt nu deels onder WUL_008 en deels onder WUL_014;
- het samenvoegen van de voormalige peilgebieden GRZ009 en GRZ012 tot het nieuwe WUL_009;
- het samenvoegen van de voormalige peilgebieden GRZ001 en GRZ002 tot het nieuwe WUL_015;
- het samenvoegen van de voormalige peilgebieden GRZ002a en GRZ006 tot het nieuwe WUL_018;
- het intekenen van WUL_012 als apart, nieuw peilgebied.

Figuur 10 Kaart met grenswijzigingen voor peilgebieden Wulverbroek. Administratieve correcties zijn niet weergegeven op de kaart

4.3 Administratieve correcties

Bij een nieuw peilbesluit of een wijziging van het peilbesluit worden ook eventuele administratieve correcties meegenomen en juridisch vastgelegd. Het gaat om veranderingen in de peilen en grenzen van het peilgebied door actuelere gegevens (of een verbetering in registratie van gegevens) en/of peilschaalcorrecties. Deze administratieve correcties hebben geen invloed op de afspraken en het peilbeheer zoals vastgelegd in het peilbesluit en leiden niet tot verandering in de situatie voor belanghebbenden.

- **Peilgebiedsgrenzen**

De grenzen van de peilgebieden zijn gebaseerd op het beheerregister van het waterschap. Voor een aantal peilgebieden geven deze betere gegevens kleine grenscorrecties. De praktijksituatie verandert hiermee niet.

- **Peilschaalcorrecties**

Peilschalen worden door het waterschap periodiek gecontroleerd op de juiste hoogtemeting in verband met mogelijke schade en/of verzakkingen. Als blijkt dat de peilschaal een afwijking heeft ten opzichte van de NAP-referentie, wordt de peilschaal goed gehangen en wordt het peil gecorrigeerd. De correctie kan plaatsvinden in de watergang (peil in de watergang verandert) of "op papier" (aanpassing van het vigerende peilbesluit, peil in de watergang blijft gelijk).

5 Afweging van de peilen

Voor alle peilgebieden is een nieuwe peilafweging gemaakt. Om te komen tot een passend peil voor een bepaald gebied, wordt rekening gehouden met de bestaande situatie, knelpunten, beleidsdoelen en de uitgangspunten van het waterschap. Aan de hand hiervan is een afweging gemaakt van de meest wenselijke oplossing. Deze vormt de basis voor het ontwerp van het peilbesluit.

Bij het tot stand komen van een peilbesluit, wordt gezocht naar een peil dat:

- zo goed mogelijk de huidige functies faciliteert;
- voldoet aan de droogleggingsnormen;
- aansluit bij maatschappelijke vraagstukken;
- rekening houdt met de wensen in het gebied;
- binnen acceptabele kosten mogelijk is (doelmatigheid).

Doorgaans kunnen knelpunten op meerdere manieren worden opgelost. Onder andere door wijzigingen in:

- de grootte van de peilgebieden;
- het type peilbeheer;
- het waterpeil.

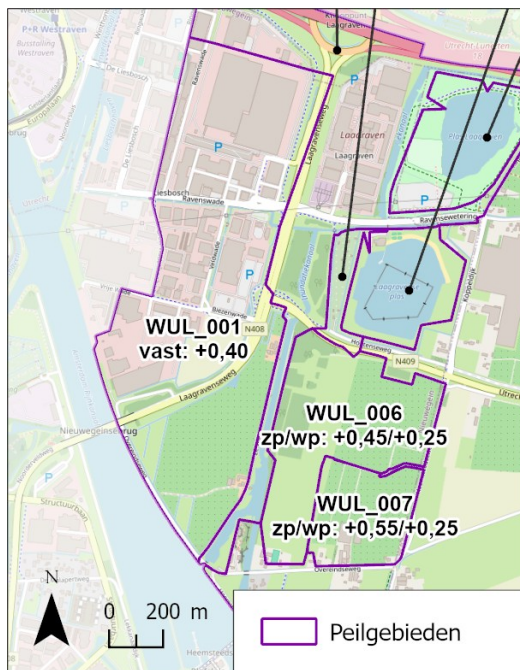
Een (voorgenomen) handelwijze is doelmatig of efficiënt als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel en de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten.

Op de volgende pagina's wordt voor de verschillende afvoergebieden per peilgebied beschreven welke peilafwegingen er zijn gemaakt en voor welk peil(beheer) is gekozen.

5.1 West (aanvoer via Ravensewetering)

Aan de westkant van Wulverbroek ligt peilgebied WUL_001 (Figuur 11). Dit gebied bestaat voornamelijk uit industrie, met daarin (delen van) de bedrijventerreinen De Liesbosch en De Volharding. Aan de zuidkant zit een fruitteeltbedrijf.

Dit peilgebied heeft een seizoensgebonden peilbeheer met een zomerpeil van 0,45 m t.o.v. NAP en een winterpeil van 0,35 m t.o.v. NAP. In dit peilbesluit verandert dit naar een vast peil van 0,40 m t.o.v. NAP. Doordat het grootste deel van het peilgebied bestaat uit bebouwing, is een vast peil passender dan een tegennatuurlijk seizoensgebonden peil dat vaak in agrarisch gebied wordt gebruikt.

Figuur 11 Afvoergebied deel West

5.2 Midden (Stroomgebied Amsterdam-Rijnkanaal)

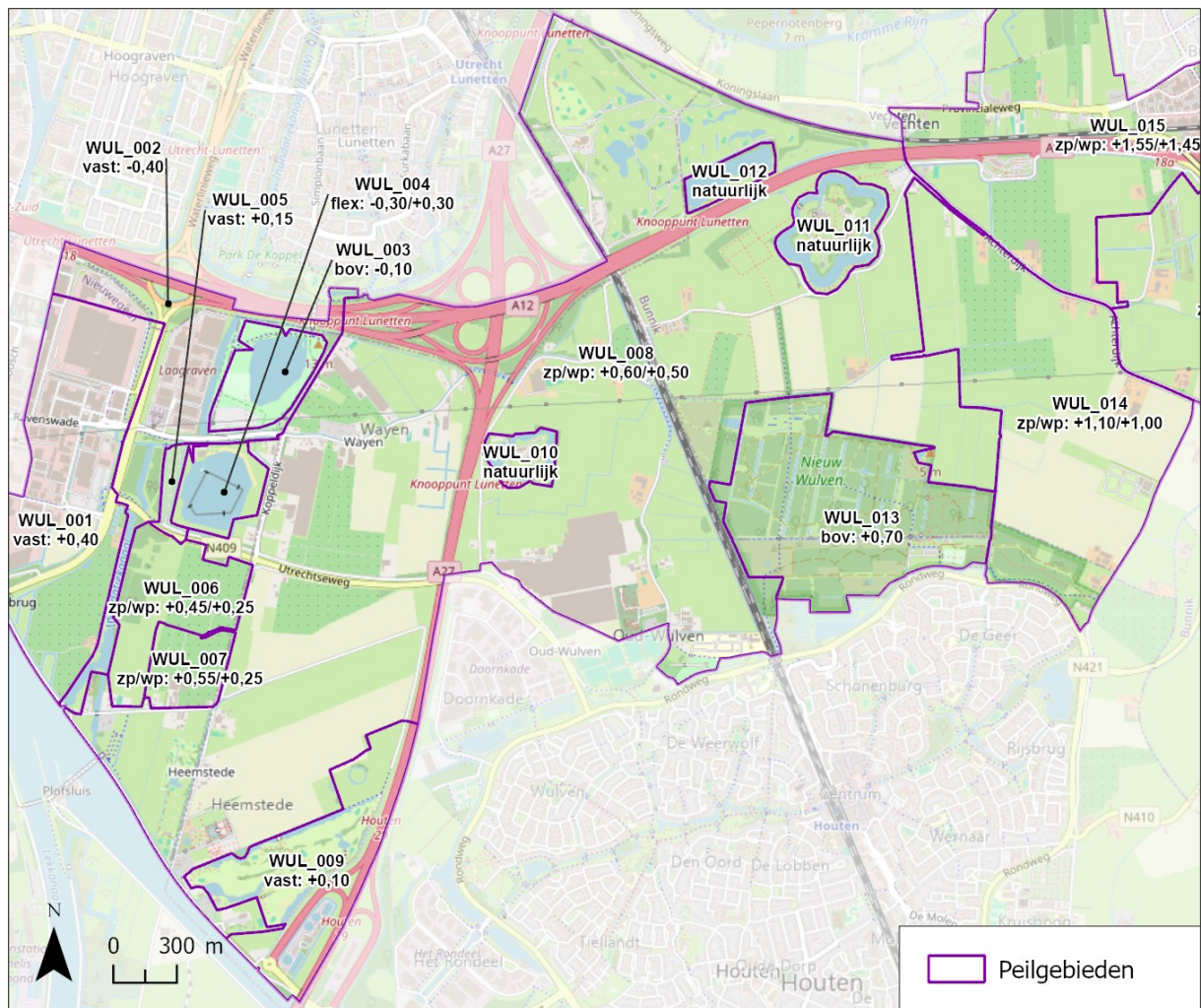
Figuur 12 toont een uitsnede van het afvoergebied in het midden van het peilbesluitgebied.

Amsterdam-Rijnkanaal

Peilgebied WUL_002 heeft een open verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal. Dat heeft een gemiddeld waterpeil van -0,40 m t.o.v. NAP. Het peil in dit peilgebied kan als gevolg van de wijze van beheersvoering fluctueren tussen een waterstand van -0,55 m t.o.v. NAP en -0,30 m t.o.v. NAP, zoals is vastgelegd in het [Peilbesluit boezem Noordzeekanaal/Amsterdam-Rijnkanaal \(1992\)](#) van Rijkswaterstaat.

Plassen Laagraven

In de plassen bij Laagraven (peilgebieden WUL_003 en WUL_004) wordt het peilbeheer veranderd van een vast peil naar een flexibel peil met boven- en ondergrens. Het gaat hier niet om een daadwerkelijke aanpassing van het peilbeheer van de plas, maar om een administratieve aanpassing die beter recht doet aan het watersysteem van de plassen. De noordelijke Laagravense plas krijgt een bovenpeil van -0,10 m t.o.v. NAP. Dat is de hoogte van de vaste overstort van de plas. De zuidplas heeft een in hoogte verstelbare overstort krijgt daarom een bovenpeil van +0,30 m t.o.v. NAP en een onderpeil van -0,30 m t.o.v. NAP.

Figuur 12 Afvoergebied deel Midden

Peilgebieden WUL_003 (Noordelijke plas Laaggraven) kan in geval van een maalstop op het Amsterdam-Rijnkanaal worden ingezet als watervasthoudgebied. Het waterpeil kan dan afwijken van het reguliere peil(beheer). Zie alinea 5.4 voor meer informatie hierover.

Ten westen van de Zuidplas ligt recreatietuinencomplex De Warmoes, met een randsloot aan beide kanten (WUL_005). Dit gebied had altijd een zomer- en winterpeil van 0,15 m t.o.v. NAP / 0,05 m t.o.v. NAP. In dit peilbesluit wordt het winterpeil afgeschaft en wordt het zomerpeil van 0,15 m t.o.v. NAP jaarrond gevoerd. Een stabiel waterpeil dat niet twee keer per jaar wisselt leidt tot minder oeverafkalving en is beter voor de waterkwaliteit.

Agrarisch middengebied

Peilgebieden WUL_006 en WUL_007 liggen tussen de Houtensewag en de Overeindsewag, ten westen van de Heemsteedsewag. De gebieden bestaan voornamelijk uit een perenboomgaard, weilanden en een strookje bos. De peilgebieden zijn hydrologisch gezien nauw met elkaar verbonden. In het peilbesluit uit 2007 vormden zij ook één peilgebied, maar dit blijkt in de praktijk niet te kloppen. Door het hoogteverschil is het gebied in het verleden hydrologisch opgeknijpt. Daarom is het in dit peilbesluit opgenomen als twee peilgebieden. Dit is dus geen nieuwe situatie, maar bestaat al langere tijd zo. Het grotere WUL_006 heeft een zomerpeil van 0,45 m t.o.v. NAP, waar WUL_007 vanwege de aanwezige drainage een zomerpeil heeft van 0,55 m t.o.v. NAP. Beide gebieden hebben een winterpeil van 0,25 m t.o.v. NAP. Dit verschil tussen zomer- en winterpeil is groot om wateroverlast in de fruitpercelen te

voorkomen. Deze peilen worden al langere tijd in de praktijk gehanteerd. Dit gebeurt naar tevredenheid en past bij de gebieden, daarom worden ze ook in dit peilbesluit opgenomen.

Centraal in Wulverbroek ligt peilgebied WUL_008. Dit is met een oppervlakte van ruim 662 ha. verreweg het grootste peilgebied in dit peilbesluit. Het gebied strekt van het Amsterdam-Rijnkanaal in het zuidwesten naar de Achterdijk en de Marsdijk in het (noord)oosten. Doordat het peilgebied zo groot is bevat het veel verschillende soorten landgebruik. Het bestaat voornamelijk uit grasland, maar er zijn ook onder meer diverse soorten fruitteelt, kassen en andere bebouwing, een golfbaan, natuurgebieden die deel uitmaken van Natuurnetwerk Nederland, een begraafplaats, delen van de snelwegen A27 en A12 en het voormalige Romeinse fort Castellum Fectio. Ten opzichte van het peilbesluit uit 2007 is dit peilgebied groter geworden. Dat heeft enerzijds te maken met begrenzingen die beter zijn ingetekend door betere gebiedskennis, maar ook zijn drie peilgebieden in het verleden opgeheven en bij WUL_008 gevoegd. Door het kleine peilverschil tussen de gebieden veranderde er (vrijwel) niets bij het samenvoegen.

Door het opheffen van het gemaal bij Fort de Batterijen aan de westzijde van het gebied was het nodig om het waterpeil in WUL_008 te verhogen. Bij het toenmalige peilbesluitpeil van 0,55 m t.o.v. NAP (zomer) / 0,45 m t.o.v. NAP (winter) lukte het niet altijd goed om het water achter in het grote gebied te krijgen. Daarom is het waterpeil na de sloop verhoogd naar 0,60 m t.o.v. NAP (zomer) / 0,55 m t.o.v. NAP (winter). Dit hogere winterpeil leidt echter op enkele plekken tot wateroverlast. Daarom wordt in dit peilbesluit het praktijkzomerpeil officieel vastgelegd, maar het winterpeil met 5 cm verlaagd ten opzichte van de praktijk: 0,60 m t.o.v. NAP (zomer) / 0,50 m t.o.v. NAP (winter). Dit zomerpeil zorgt ervoor dat er in de zomer overal in het gebied genoeg water beschikbaar is, maar het verlagen van het winterpeil moet leiden tot minder overlast.

Aan de oostkant van WUL_008 wordt via gemaal Mastwetering water opgepompt naar WUL_014. Dit gebied, met onder meer de Runnenburgersloot en de Verlengde Geersloot, is net als WUL_008 een gemengd gebied met grasland, akkerbouw, fruitteelt, sierteelt, bos en bebouwing. Er moet daarom een peilafweging worden gemaakt die het beste aansluit bij het diverse landgebruik. Het zomerpeil van 1,10 m t.o.v. NAP uit het peilbesluit van 2007 lijkt nog goed te passen en wordt daarom ook in dit peilbesluit overgenomen. Het winterpeil wordt wel met 5 cm verhoogd naar 1,00 m t.o.v. NAP. Dit past bij het streven om het verschil tussen zomer- en winterpeil te verkleinen, met als doel de waterkwaliteit te verbeteren en oeverinstabiliteit tegen te gaan.

Ten zuiden van WUL_008, naast de afrit Houten van de A27, ligt peilgebied WUL_009. Dit peilgebied bestaat uit een bermsloot langs de snelweg en carpoolplaats, een deel van de tuin van kasteel Heemstede, de banen van golfclub De Utrechtse en de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Houten. De kasteeltuin en de golfbaan vormen een peilafwijking (zie alinea 5.7). In het peilbesluit uit 2007 heeft dit gebied een zomer- en winterpeilbeheer (0,10 m t.o.v. NAP (zomer) / -0,10 m t.o.v. NAP (winter)). Dat is echter niet nodig voor het landgebruik. Daarnaast past een stabiel waterpeil beter bij een snelwegbermsloot en is het beter voor de waterkwaliteit. Daarom wordt gekozen voor een vast waterpeil op het voormalige zomerpeilniveau: 0,10 m t.o.v. NAP.

Bos Nieuw Wulven

De beheerders van bos Nieuw Wulven (WUL_013) hebben al langer de wens om het peil flexibeler te kunnen sturen, afhankelijk van de weersomstandigheden. In het peilbesluit uit 2007 had Nieuw Wulven ook al flexibel peilbeheer, maar was de bandbreedte beperkt: een bovenpeil van 0,55 m t.o.v. NAP en een onderpeil van 0,45 m t.o.v. NAP. In dit peilbesluit krijgt Nieuw Wulven geen onderpeil meer en een bovenpeil van 0,70 m t.o.v. NAP. Dankzij deze ruimere bandbreedte en een nieuwe, beter

bedienbare stuw in het natuurgebied kunnen de beheerders gemakkelijk een peil instellen dat past bij de natuur en de weersomstandigheden.

Peilgebied WUL_013 kan in geval van een maalstop op het Amsterdam-Rijnkanaal worden ingezet als watervasthoudgebied. Het waterpeil kan dan afwijken van het reguliere peil(beheer). Zie alinea 5.4 voor meer informatie hierover.

Fortgrachten en Plas Vechten

Wulverbroek kent enkele belangrijke historische plekken, waaronder de waterlinieforten Fort 't Hemeltje (WUL_010) en Fort bij Vechten (WUL_011). Deze forten hebben allebei een fortgracht. In het vorige peilbesluit waren deze forten opgenomen als eigen peilgebied met een flexibel peilbeheer waarbij water moet worden afgevoerd als het boven een waarde komt (beide forten) en aangevoerd als het onder een bepaalde waarde komt (Fort bij Vechten). Dat past alleen niet bij het daadwerkelijke beheer. Beide fortgrachten zijn geïsoleerd en er wordt geen water actief aan- of afgevoerd. De grachten staan alleen onder invloed van regen, verdamping en het grondwater. Daarom worden deze forten nu vastgelegd met een zogeheten natuurlijk peilbeheer, waarbij het peil natuurlijk mag fluctueren. Het daadwerkelijke beheer verandert dus niet, maar er wordt in het peilbesluit een ander type peilbeheer vastgelegd dat beter past.

Plas Vechten, ten noorden van de snelweg A12, krijgt een eigen peilgebied (WUL_012). Dit was altijd al een eigen peilgebied, maar nooit als zo ingetekend op de kaart. Net als bij de fortgrachten wordt het waterpeil in deze plas niet actief beheerd. Het peil fluctueert natuurlijk, onder invloed van regen, verdamping en kwel. Daarom krijgt deze plas net als de fortgrachten een natuurlijk peilbeheer.

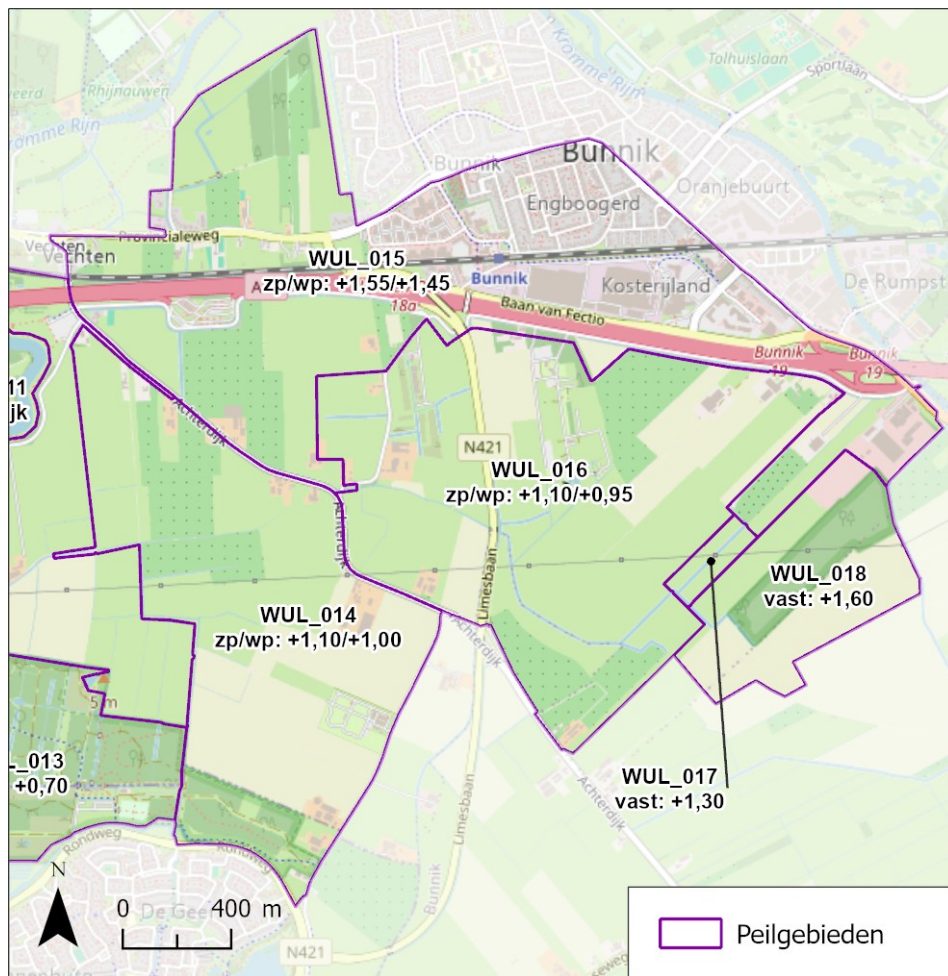
5.3 Oost (Stroomgebied Kromme Rijn)

Het oostelijk deel van het plangebied (peilgebieden WUL_015, WUL_016, WUL_017 en WUL_018, Figuur 13) watert af op de Kromme Rijn. Dit gebeurt voornamelijk via stuw Rijsbruggerwetering, ten westen van Bunnik. Bij veel neerslag voert het zuiden van Bunnik water af via stuw Raaphof, aan de zuidkant van de A12.

Dit gedeelte van het peilbesluit Wulverbroek is net als deelgebied Midden erg gevarieerd. Het gebied is overwegend agrarisch, met onder meer grasland, fruitteelt en akkerbouw, maar er is ook natuur, infrastructuur (snelweg A12) en een deel van de bebouwde kom van Bunnik.

WUL_015 is het grootste gebied, waarin dit alles samenkomt. Er zijn onder meer woningen, bedrijven, een spoorlijn en een snelweg, boomgaarden met peren en kersen en een essenhakhoutbosje. Het peilgebied heeft al lange tijd een agrarisch peilbeheer van 1,55 m t.o.v. NAP (zomer) en 1,35 m t.o.v. NAP (winter). Vanwege waterkwaliteitsdoelen en het verbeteren van de oeverstabiliteit bestaat de wens om het verschil tussen zomer- en winterpeil te verkleinen. Uit gesprekken met belanghebbenden bleek de voorkeur om het zomerpeil te houden zoals het nu is. Daarom wordt het winterpeil met 10 cm verhoogd. Het nieuwe peil wordt daarmee 1,55 t.o.v. NAP (zomer) en 1,45 t.o.v. NAP (winter).

Peilgebied WUL_016 is het maalpand van gemaal De Tureluur. In dit gebied blijft het peil zoals het al jaren is: 1,10 m t.o.v. NAP (zomer) en 0,95 m t.o.v. NAP (winter). Dit waterpeil is naar tevredenheid van grondeigenaren en -gebruikers in het gebied. Er is nog verkend of het verschil tussen zomer- en winterpeil kan worden verkleind, maar het risico bestaat dat dit tot wateroverlast leidt in het winterhalfjaar.

Figuur 13 Afvoergebied deel Oost

Tussen WUL_015 en WUL_016 ten zuidwesten van de Prinsenhof ligt een klein gebiedje met een tussenpeil van 1,30 m t.o.v. NAP (WUL_017). Omdat dit peil goed aansluit bij het gebied en er geen aanleiding is om het te wijzigen, wordt dit peil vastgelegd in het nieuwe peilbesluit.

In peilgebied WUL_018 liggen het Raaphofsebos en enkele agrarische percelen. Dit peilgebied bestond in het vorige peilbesluit uit twee peilgebieden met een agrarisch zomerpeil/winterpeil (1,60/1,50 m t.o.v. NAP) en een flexibel peil voor het Raaphofsebos (bovenpeil van 1,90 m t.o.v. NAP). In de praktijk zijn de twee gebieden echter al jaren samengevoegd en wordt er een vast peilbeheer van 1,60 m t.o.v. NAP gevoerd. Dit past zowel bij de natuurwaarden in het gebied als bij het agrarische gebruik. Vanwege de dassenburcht in het bosje is het ook niet aan te raden het waterpeil te verhogen. Het jaarronde praktijkpeil van 1,60 m t.o.v. NAP wordt daarom vastgelegd in dit peilbesluit.

5.4 Watervasthoudlocaties Laagraven en Nieuw Wulven

In geval van een calamiteit kan Rijkswaterstaat een maalstop afkondigen op het Amsterdam-Rijnkanaal. Dat houdt in dat het waterschap minder water mag afvoeren op het Amsterdam-Rijnkanaal.

Peilgebieden WUL_003 (Noordelijke plas Laagraven) en WUL_013 (Nieuw Wulven) kunnen in deze situatie worden ingezet als watervasthoudgebieden. Door de stuwen hier te verhogen kan in deze twee gebieden water tijdelijk worden vastgehouden dat normaal direct zou worden afgevoerd naar

het Amsterdam-Rijnkanaal. Naar verwachting duurt de inzet van de vasthoudgebieden maximaal 72 uur per maalstop.

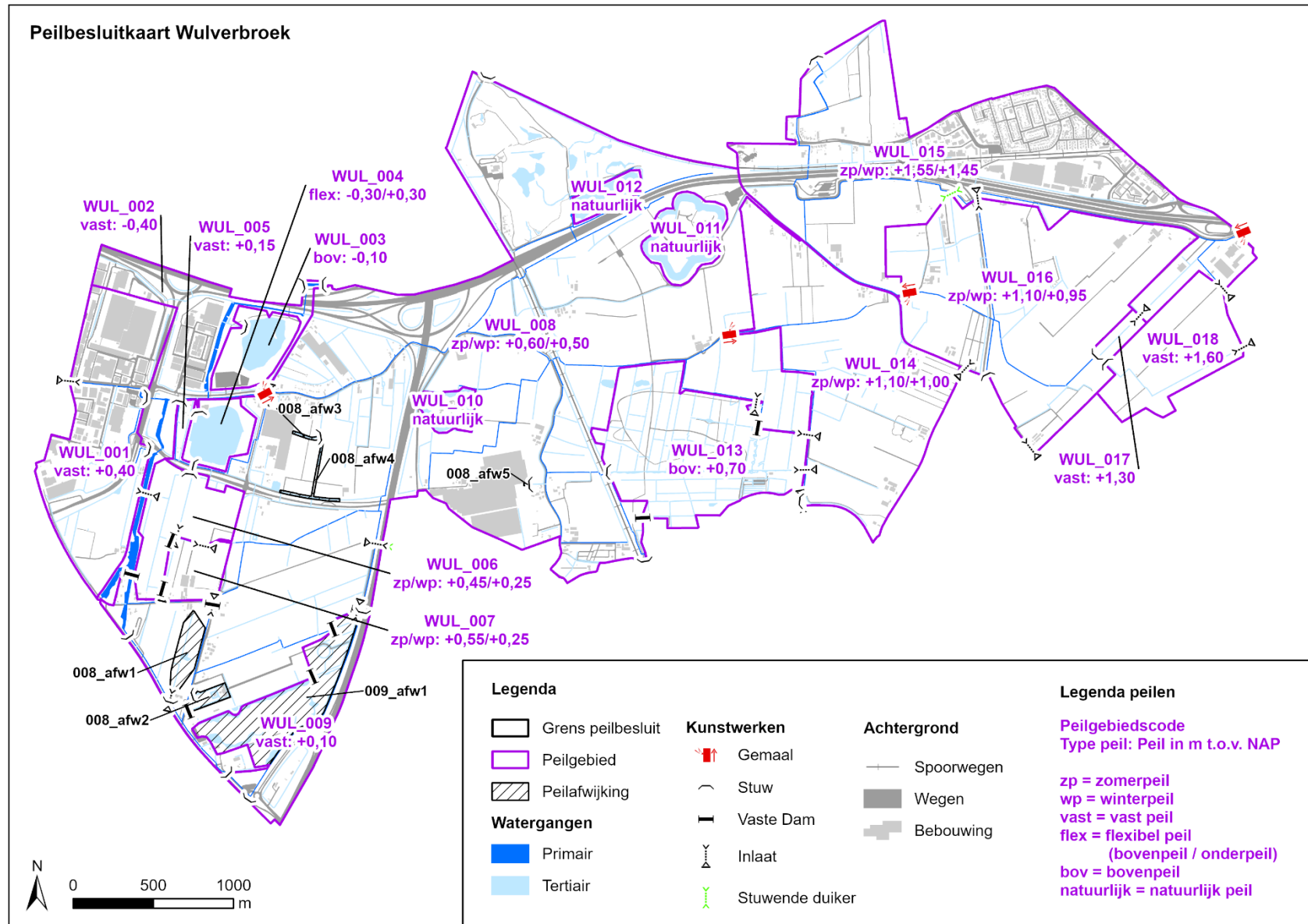
Tijdens een maalstop op het Amsterdam-Rijnkanaal kan het bovenpeil in WUL_003 verhoogd worden tot 0,75 m t.o.v. NAP en in WUL_013 tot 0,90 m t.o.v. NAP. De sturingsmarge wordt in dit geval niet ingezet in deze peilgebieden.

Bij Nieuw Wulven zal er geen water uit polders naar Nieuw Wulven worden gebracht. Het gaat alleen om water uit Nieuw Wulven dat tijdelijk in het gebied wordt vastgehouden. Bij de Noordplas Laagraven moet de constructie nog worden uitgewerkt en is de aan- en afvoer nog onbekend.

5.5 Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer

Op basis van de bovenstaande afwegingen worden in dit peilbesluit de verschillende peilgebieden met het peil(beheer) vastgelegd. In Figuur 14 staan de peilgebieden met de begrenzing, het oppervlaktewaterpeil en het type peilbeheer. Verder zijn gemalen, stuwen, inlaten en peilschalen weergegeven.

Het waterschap zal een nieuw peilbesluit nemen als daar aanleiding toe is. Jaarlijks toetst het waterschap of het vigerend peilbesluit nog passend is voor de omstandigheden in het gebied en of het nog aansluit bij het beleid van het waterschap.

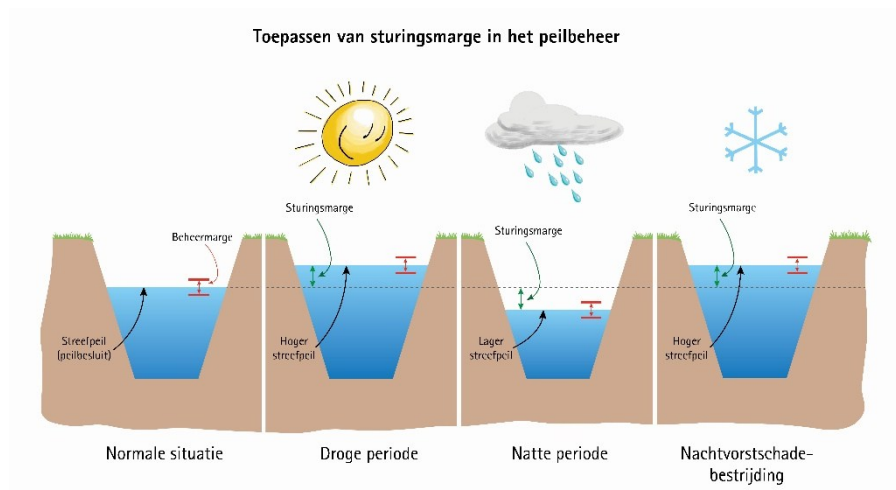

Figuur 14 Versimpelde peilbesluitkaart met peilgebieden en peil(beheer)

Marges

In een peilbesluit zijn ook marges opgenomen ten opzichte van het streefpeil (zie Figuur 15):

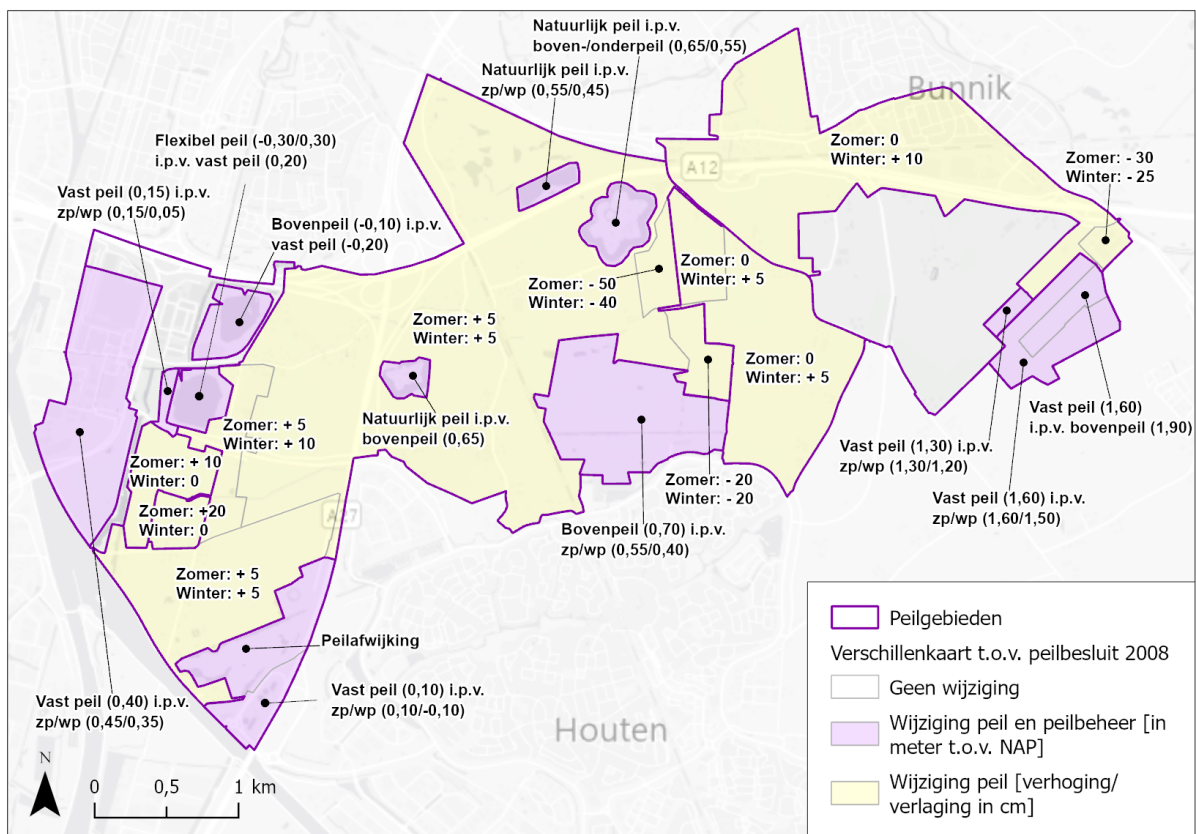
- De beheermarge in de meeste peilgebieden in dit peilbesluit is 5 cm. Dit betekent dat het peil 5 cm boven en onder het vastgelegde peilbesluit kan schommelen. Deze beheermarge is noodzakelijk omdat onder andere door weersomstandigheden en het in- en uitlaten van water het oppervlaktewaterpeil kan schommelen. Peilgebied WUL_002 heeft een open verbinding met het Amsterdam-Rijnkanaal. Het peil kan daar als gevolg van de wijze van beheersvoering fluctueren tussen een waterstand van 10 cm boven en 15 cm onder het vastgestelde peil, conform [Peilbesluit boezem Noordzeekanaal/Amsterdam-Rijnkanaal \(1992\)](#) van Rijkswaterstaat.
- De sturingsmarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat in droge periodes het peil tijdelijk met maximaal 10 cm verhoogd kan worden. Ook kan in natte periodes het peil tijdelijk met maximaal 10 cm verlaagd worden. De sturingsmarges worden alleen ingezet in uitzonderlijke omstandigheden, bij langdurige droogte of langdurige wateroverlast. Bij aanvang van dit bijzonder beheer wordt per peilgebied afgewogen of het nodig is het peil te verhogen of te verlagen. In geval van een peilverhoging, wordt het dagelijks bestuur hierover geïnformeerd. Als WUL_003 of WUL_013 worden ingezet als watervasthoudgebied, geldt de sturingsmarge hier niet voor.
- Bij (dreiging van) calamiteiten en extreem weer kan het dagelijks bestuur besluiten om af te wijken van het peilbesluit. Als dit gebeurt wordt dit doorgegeven aan het gebied.

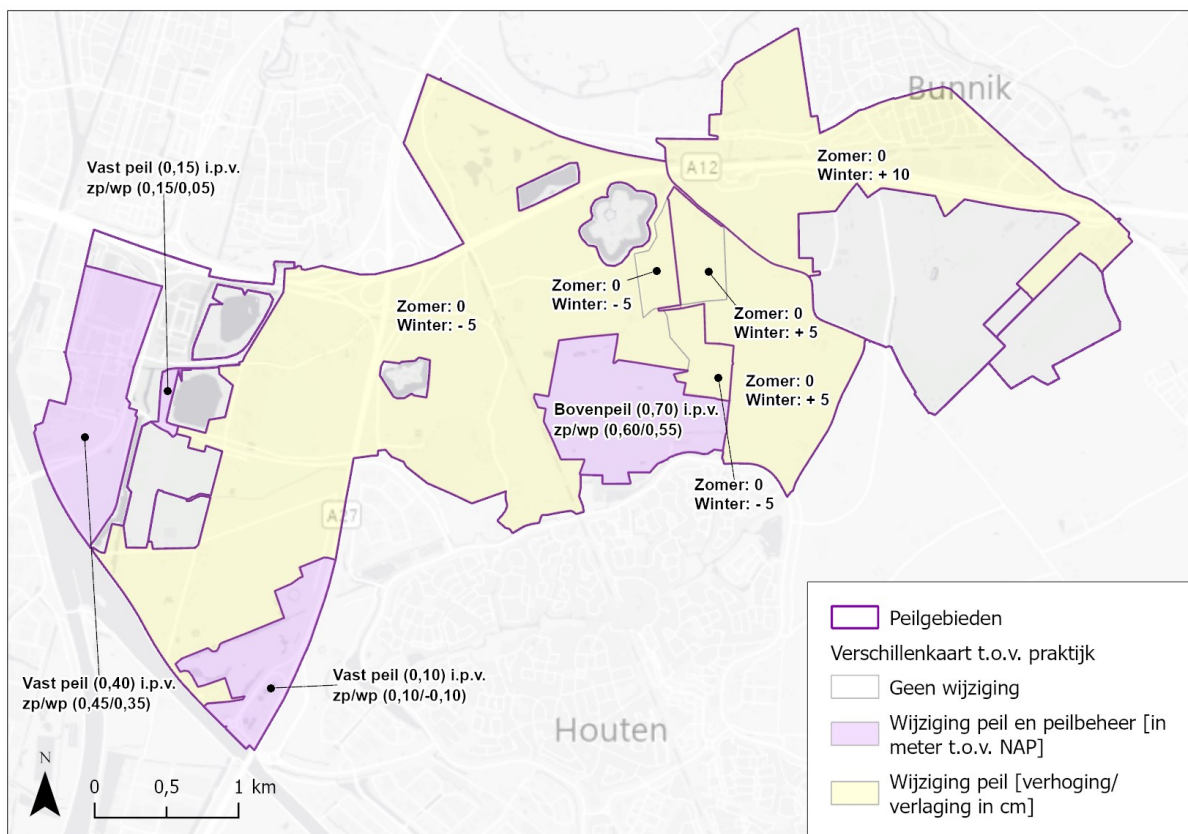
Figuur 15 Toepassen van sturingsmarge in het peilbeheer

5.6 Veranderingen in waterpeil

Op de peilverschilkaart zijn de veranderingen te zien in het nieuwe waterpeil in vergelijking met het vigerende peilbesluit (Figuur 16) en met de praktijksituatie (Figuur 17). Een negatief getal betekent dat het waterpeil daalt, een positief getal betekent dat het peil hoger wordt.

Figuur 16 Kaart met peilverschillen tussen het vigerende en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil

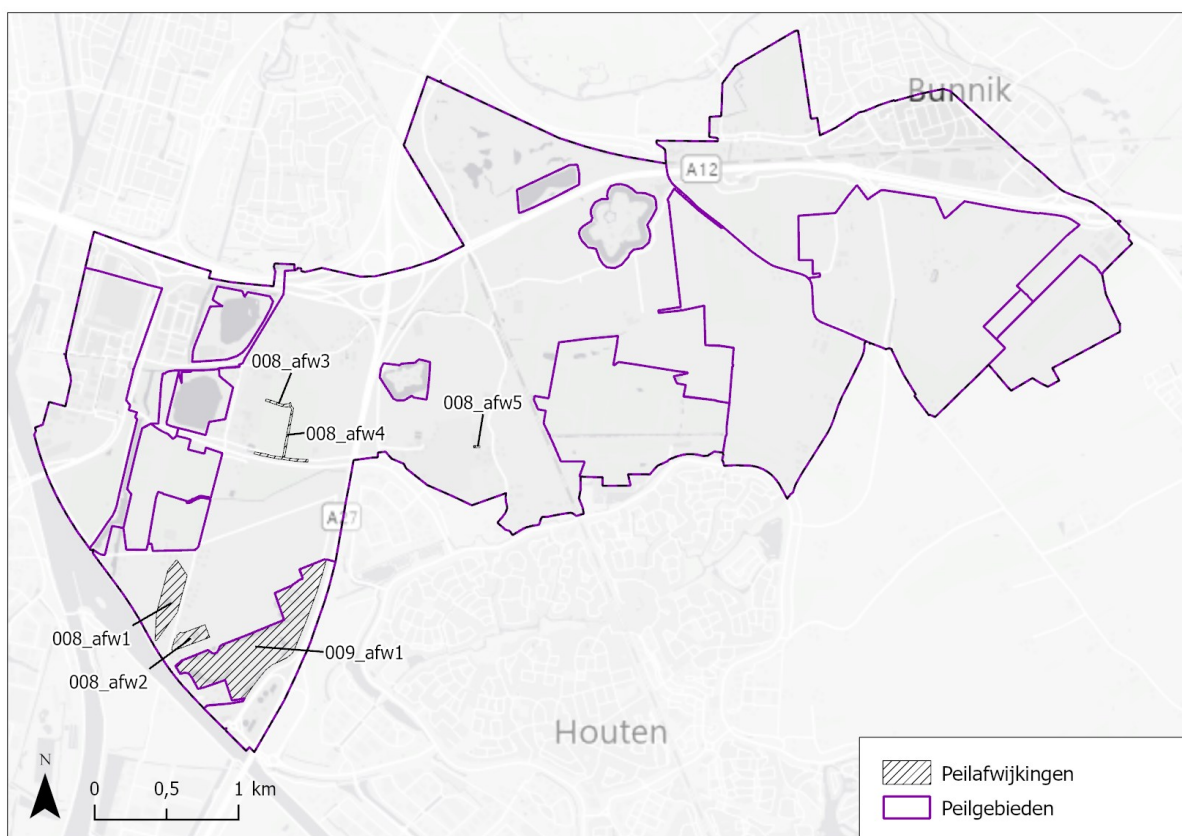
Figuur 17 Kaart met peilverschillen tussen de praktijksituatie en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil

5.7 Peilafwijkingen

In (kleine) delen van het plangebied wijkt het peil af van het vastgestelde peil van het peilgebied. De waterpeilen in deze gebieden worden niet door het waterschap, maar door derden (de eigenaren en/of gebruikers) ingesteld, gehandhaafd en beheerd. Deze gebieden worden aangeduid als peilafwijking. De belanghebbende van de peilafwijking draagt de kosten voor het peilbeheer en het onderhoud van de kunstwerken die nodig zijn voor de peilafwijking (bijv. inlaten, stuwen en overige kunstwerken).

Peilafwijkingen zijn alleen toegestaan als er aan de criteria van het waterschap wordt voldaan en overige belangen niet worden geschaad.

Bij een nieuw peilbesluit worden de bestaande peilafwijkingen (opnieuw) getoetst. Het resultaat van de toetsing van de bestaande peilafwijkingen geeft dat in het nieuwe peilbesluit opnieuw peilafwijkingen worden toegestaan (zie Figuur 18). Op de peilbesluitkaart zijn deze gebieden gearceerd weergegeven.

Figuur 18 Kaart met peilafwijkingen in het plangebied.

Tabel 1 Overzicht van peilafwijkingen en soort peilafwijking

Code peilafwijking	Ligt in peilgebied	Naam	Bepalingen	Soort peilafwijking
008_afw1	WUL_008	Driving range golfbaan De Utrechtse	Conform bepalingen uit te verlenen vergunning	Semi-geïsoleerd gebied t.b.v. sportvelden
008_afw2	WUL_008	Kasteel Heemstede	Conform bepalingen uit te verlenen vergunning	Semi-geïsoleerd gebied t.b.v. historische bebouwing
008_afw3	WUL_008	Onderbemaling Jongerus	Conform bepalingen uit bestaande vergunning	Onderbemaling
008_afw4	WUL_008	Opmaling Jongerus	Conform bepalingen uit bestaande vergunning	Opmaling
008_afw5	WUL_008	De Houtense Boerderij	Conform bepalingen uit te verlenen vergunning	Onderbemaling
009_afw1	WUL_009	Golfbaan De Utrechtse	Peil in eigen beheer tussen -0,40 en -2,15 m t.o.v. NAP	Semi-geïsoleerd gebied t.b.v. sportvelden en kasteeltuin

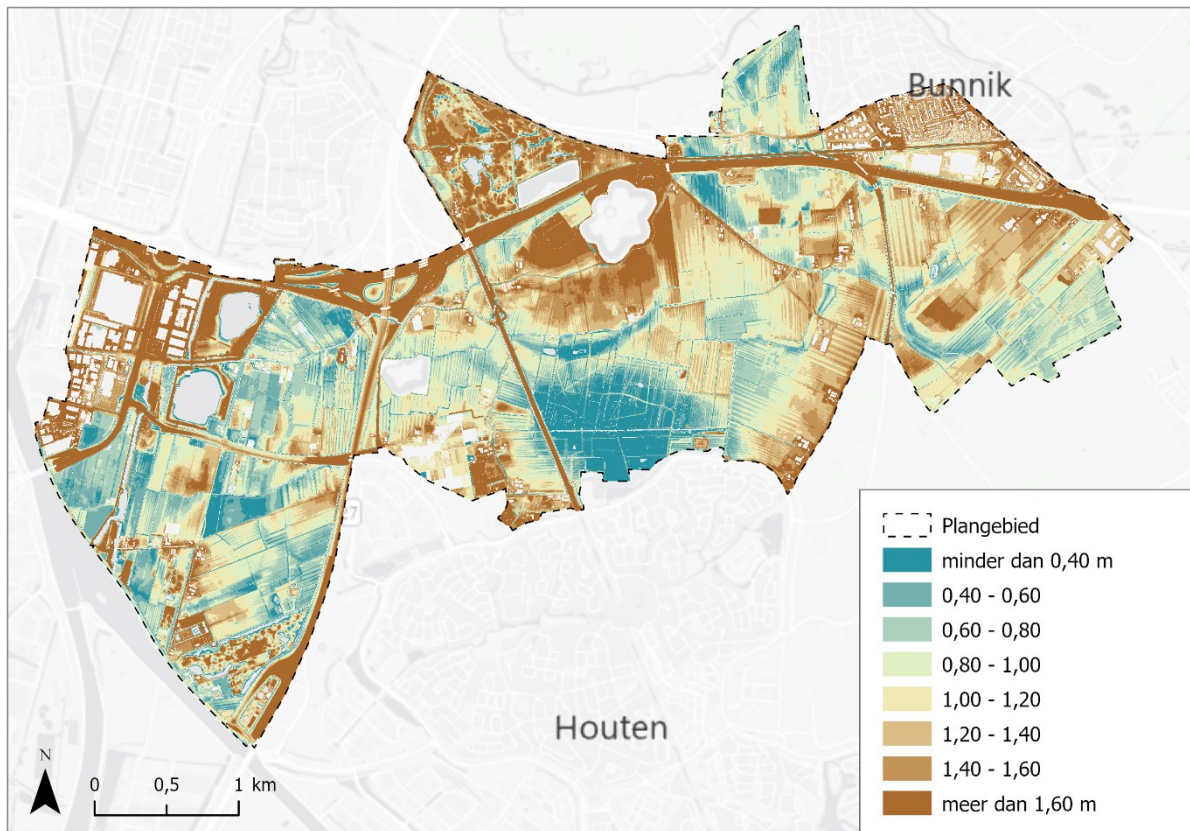
6 Effecten van de nieuwe peilen

Bij het opstellen van een peilbesluit kijkt het waterschap naar mogelijke effecten van het waterpeil op het watersysteem en andere watergerelateerde beleidsthema's zoals de waterkwaliteit, klimaatbestendigheid, het remmen van bodemdaling, grondwater, biodiversiteit, waterveiligheid en mogelijke effecten op de omgeving zoals archeologie en cultuurhistorie.

Hieronder worden de effecten van de peilen beschreven.

6.1 Drooglegging

Op Figuur 19 is de drooglegging voor het gebied weergegeven met de nieuwe peilen van dit peilbesluit.

Figuur 19 Droogleggingskaart bij het zomerpeil of bovenpeil.

Voor het berekenen van de drooglegging is gebruik gemaakt van de maaiveldhoogtes uit het meest recente Actueel Hoogtebestand Nederland, het AHN5 (zie ook Figuur 4). Het gebied is voor het AHN5 ingemeten in 2023.

6.2 Grondwater

In vergelijking met de langjarige praktijksituatie blijft het hoogste oppervlaktewaterpeil in dit nieuwe peilbesluit in de meeste peilgebieden hetzelfde. Er worden daarom door het gevoerde peilbeheer en de minieme invloedsfeer van het oppervlaktewaterpeil in de zomer geen veranderingen verwacht voor de grondwaterstand. In de winter zijn er enkele gebieden waarbij het waterpeil 5 tot 10 cm hoger wordt of juist 5 cm lager wordt. In de zone waar het oppervlaktewaterpeil de grondwaterstand beïnvloedt, kan dit leiden tot een paar centimeter lagere of een hogere grondwaterstand. Grondwaterstanden worden echter beïnvloed door verschillende factoren. De slootpeilen spelen een rol, maar kwel en infiltratie en neerslag en verdamping hebben een groter effect. Zeker in het westen van Wulverbroek is de invloed van het Amsterdam-Rijnkanaal groot.

6.3 Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen voor waterkwantiteit die zijn vastgelegd door de provincie. Uit de laatste toetsing is gebleken dat er een opgave is in het oosten van Wulverbroek. Deze modelberekeningen zijn echter al enkele jaren oud, maar recentere gegevens zijn op dit moment niet beschikbaar.

Voor de zekerheid is ervoor gekozen om, in tegenstelling tot in andere peilgebieden, in WUL_016 het winterpeil niet te verhogen. Het verschil tussen zomer- en winterpeil blijft daardoor 15 cm, in tegenstelling tot 10 cm in andere gebieden. Maar door het aanhouden van een relatief lager winterpeil blijft er meer bergingsruimte in de sloten in natte wintermaanden.

In WUL_008 wordt het winterpeil met 5 cm verlaagd ten opzichte van de langjarige praktijksituatie, waardoor ook hier de bergingsruimte toeneemt.

In alle andere peilgebieden blijft het waterpeil in het winterhalfjaar gelijk, of wordt het iets hoger. Daardoor neemt het bergingsvolume in de sloten iets af, maar dat zal naar verwachting niet tot overlast leiden.

Tegelijkertijd krijgen veel peilgebieden, met name in deelgebied Midden, in de zomermaanden een hoger waterpeil ten opzichte van het vorige peilbesluit, waardoor er minder last van droogte zou moeten zijn in de zomermaanden.

Toekomstbestendig watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn

Op de korte termijn wordt ingezet om het watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn te optimaliseren en te zoeken naar kosteneffectieve maatregelen. Tevens wordt beleid gemaakt voor aan- en afvoer van water naar fruitteelt, worden afspraken gemaakt over zorgvuldig gebruik van water en risicodialogen gevoerd met fruittelers en landbouwers gericht op maatschappelijke acceptatie van wateroverlast en het omgaan met droogte. Op de lange termijn wordt gekeken waar het watersysteem verbeterd kan worden bij ruimtelijke ontwikkelingen van de fruitteelt en bij woningbouw. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat door verplaatsing van bedrijven de aanvoer van water eenvoudiger kan worden. Zie voor meer informatie de Visie en Handelingsperspectief Toekomstbestendig Watersysteem van het waterschap.

Watertekort

Watertekort is een normaal verschijnsel. Gemiddeld verdampt er elke zomer ca. 100 mm meer water dan er aan neerslag valt. In droge zomers kan dit verschil oplopen tot 300 mm. Het zomerse tekort wordt meestal in het winterhalfjaar weer aangevuld. Peilbeheer kan bijdragen aan het omgaan met watertekort door het peil tijdelijk te verhogen in droge tijden of door het water beter te verdelen over een gebied.

Extreem weer

Door klimaatverandering komt extreem weer, zoals hittegolven, hevige buien of droogte, steeds vaker voor. Een van de uitgangspunten van een peilbesluit is dat het nieuwe peilbeheer niet leidt tot meer wateroverlast. Het waterschap werkt in het Deltaprogramma Zoetwater samen met andere waterbeheerders aan het beperken van de gevolgen van droogte. In extreme situaties worden de calamiteitenplannen in werking gesteld.

6.4 Bodemdaling en broeikasgassen

Het plangebied heeft geen veenbodem aan het oppervlak en vrijwel niet te maken met bodemdaling.

6.5 Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit

Flexibel peilbeheer is afgewogen voor alle peilgebieden in Wulverbroek, maar vanwege de bebouwing en de agrarische functies is flexibel peilbeheer op sommige plekken niet wenselijk in het gebied. In bos Nieuw-Wulven wijzigt het zomer- en winterpeilbeheer wel naar flexibel peilbeheer met een bovenpeil, waarbij het peil natuurlijker kan fluctueren en kan uitzakken in droge periodes. In de plassen bij Laagraven (peilgebieden WUL_003 en WUL_004) wordt het peilbeheer ten opzichte van het vorige peilbesluit veranderd van een vast peil naar een flexibel peil met boven- en ondergrens. Het gaat hier niet om een daadwerkelijke aanpassing van het peilbeheer van de plassen, maar om een administratieve aanpassing die beter recht doet aan het waterbeheer. Het peilbeheer uit het peilbesluit werd namelijk in de praktijk al niet toegepast in deze plassen.

In peilgebieden met een seizoensgebonden peilbeheer wordt het peilverschil tussen het zomerpeil en het winterpeil waar mogelijk verkleind of zelfs opgeheven. Dat betekent dat het tegennatuurlijke peilverschil kleiner wordt. Dit is beter voor de waterkwaliteit en de ecologie in en langs de watergangen. In vergelijking met het vorige peilbesluit geldt dit voor 7 peilgebieden en een deel van het grote peilgebied WUL_008, dat in het vorige peilbesluit uit meerdere gebieden bestond. In WUL_006 en WUL_007 wordt het verschil tussen zomer- en winterpeil juist groter, om droogteschade en wateroverlast te voorkomen. In vergelijking met de praktijksituatie verandert het peilbeheer in drie gebieden (WUL_001, WUL_005 en WUL_009) van een tegennatuurlijk seizoensgebonden peilbeheer naar een vast peil. In twee gebieden verkleint het verschil tussen zomer- en winterpeil. Alleen in WUL_008 neemt het verschil met 5 cm toe, omdat er meldingen zijn van wateroverlast in het winterhalfjaar. Daarnaast zorgt de peilverlaging voor een betere uitgangspositie voor Nieuw Wulven in de winterperiode.

Nieuw is ook dat in dit peilbesluit natuurlijk peilbeheer wordt opgenomen. Dit wordt vastgelegd voor de grachten van Fort 't Hemeltje (WUL_010) en Fort Vechten (WUL_011) en voor Plas Vechten (WUL_012). In de praktijk verandert er niets in deze grachten en plas, maar het type peilbeheer in het peilbesluit verandert wel.

Verder is zorgvuldig beheer van de watergangen en wateroevers belangrijk voor de ecologische waterkwaliteit. Via het dagelijkse operationele waterbeheer kan het inlaatbeheer worden verbeterd en daarmee bijdragen aan een verbetering van de waterkwaliteit en ecologie. Bijvoorbeeld door het benutten van de neerslag om het gebied op peil te brengen.

Peilbeheer en waterkwaliteit

Het peilbeheer beïnvloedt niet alleen de hoeveelheid water in een gebied, maar ook de waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. Het type peilbeheer bepaalt bijvoorbeeld hoeveel inlaatwater nodig is. De keuze van het type peilbeheer moet hierop afgestemd zijn. Waterkwaliteit en ecologie hebben daarom een volwaardige plaats binnen deze afweging. Flexibel peilbeheer kan bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren, omdat dit het inlaten van gebiedsvreemd water (indien gewenst) kan beperken en daarmee bijdraagt aan een hogere ecologische kwaliteit.

6.6 Weidevogels

In Wulverbroek zijn geen gebieden aangewezen als weidevogelkerngebied. Wel zijn er meerdere percelen waar beheerpakketten voor weide- en akkervogelbeheer actief zijn. Het gaat onder meer om kruidenrijke akkerranden, het beschermen van nesten en het aanhouden van rustperiodes in het voorjaar.

De droogleggingen in dit nieuwe peilbesluit zijn gelijk of kleiner dan in het vigerende peilbesluit. Een kleinere drooglegging, oftewel een hoger slootpeil, leidt tot een hogere grondwaterstand in de

percelen. Foeragerende en broedende weidevogels, die de voorkeur geven aan vochtige of nattere graslanden, kunnen hiervan profiteren.

In peilgebied WUL_008 wordt het waterpeil in de winter met 5 cm verlaagd, vanwege meldingen van wateroverlast. Daarom wordt de uitgangssituatie in de winter in dit peilgebied in de praktijk iets minder gunstig voor weidevogels. Ten opzichte van het peilbesluit gaat het waterpeil in dit peilgebied wel omhoog. In de meeste andere peilgebieden veranderen de winterpeilen in de praktijk niet of gaan zij omhoog. In het zomerhalfjaar verandert de uitgangspositie voor weidevogels in vergelijking met de langjarige praktijksituatie niet.

Weidevogels en peilbeheer

Weidevogels zijn vogelsoorten die in graslanden broeden, zoals de kievit, de grutto, de tureluur en de scholekster. De populaties van deze vogelsoorten zijn de afgelopen decennia fors afgenomen. Over het algemeen hebben foeragerende (maart) en broedende (april) weidevogels een voorkeur voor vochtige tot natte graslanden. Het waterschap ondersteunt andere overheden en (agrarische) natuurverenigingen die maatregelen nemen voor de bescherming van de weidevogels. Waar dit gewenst is, kan het waterschap een hoger waterpeil vaststellen. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere grondwaterstand in de percelen, weidevogels profiteren hiervan. Belangrijk daarbij is dat waterpeil en graslandbeheer sterk aan elkaar zijn gekoppeld.

6.7 Waterveiligheid

Langs het Amsterdam-Rijnkanaal ligt een waterkering. Deze wordt niet beheerd door HDSR, maar door Rijkswaterstaat. Met de in dit peilbesluit voorgestelde peilen en peilbeheer worden er geen nadelige effecten voor de waterveiligheid verwacht.

Stabiliteit waterkeringen

De stabiliteit van een waterkering is mede afhankelijk van het grondwaterprofiel in de kering. Dit profiel wordt bepaald door onder andere de grondsoort waaruit de kering bestaat, het profiel van de kering, de neerslag en verdamping op dat moment, maar ook door de drainagebasis. De drainagebasis is doorgaans de dichtstbijzijnde watergang, met het daarin gehanteerde peil. Veranderingen aan de locatie van de watergang of het gevoerde peil kunnen leiden tot een ander grondwaterprofiel in de kering en daarmee tot een (mogelijk ongewenste) verandering van de stabiliteit. Daarnaast heeft het waterpeil in een watergang direct invloed op de belasting van een aangrenzende waterkering, zoals in het geval van een boezemwater waarlangs een regionale kering ligt.

6.8 Cultuurhistorie en archeologie

Het gebied ten zuiden van Utrecht, rond Bunnik en Houten, kent een rijke historie. Niet alleen stroomt de Kromme Rijn al duizenden jaren door het gebied, maar het is ook de plek waar twee UNESCO-werelderfgoederen elkaar ontmoeten: de voormalige noordgrens van het Romeinse Rijk (de Neder-Germaanse Limes) en de Hollandse Waterlinies. Daarnaast bevat het gebied veel (Rijks)monumenten, waarbij het veelal gaat om Waterlinie-verdedigingswerken en -bouwwerken, maar ook onder meer om monumentale woonhuizen, boerderijen en Kasteel Heemstede.

Uitgangspunt is dat de archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem moeten worden bewaard en behouden. Daarbij is het belangrijk dat het grondwaterpeil niet lager komt te liggen dan het ooit heeft gelegen.

In dit peilbesluit blijven de laagste waterpeilen in vrijwel elk peilgebied gelijk, of worden ze verhoogd ten opzichte van de langjarige praktijksituatie. Daarom worden daar geen gevolgen verwacht voor eventuele bodemschatten. Alleen in WUL_008 wordt het winterpeil als je kijkt naar de praktijksituatie met 5 cm verlaagd. Echter is dit nog altijd een verhoging ten opzichte van het peilbesluitpeil uit 2007. Daarom worden ook voor dit peilgebied geen gevolgen verwacht.

Archeologie en de grondwaterstand

Archeologische vindplaatsen in vochtige bodems, bijvoorbeeld resten van historische nederzettingen, bevatten veel kwetsbaar materiaal. (Grond)water beschermt organische materialen, zoals hout en skeletten. Als ze onder water staan, kan er geen zuurstof bij komen. Zodra er wel zuurstof bij komt, vergaan ze. Als de archeologische resten dus dicht bij de oppervlakte liggen, kan een verlaging van het waterpeil ertoe leiden dat ze vergaan.

6.9 Recreatie

De voorgestelde waterpeilen hebben geen gevolgen voor de (water)recreatie in het gebied.

Recreatie en peilbeheer

Bij de afweging van het peil houdt het waterschap rekening met de recreatieve functies en/of het recreatieve (mede)gebruik van het water.

6.10 Vaarwegbeheer

In Wulverbroek liggen geen aangewezen vaarwegen.

Vaarwegbeheer en het peilbesluit

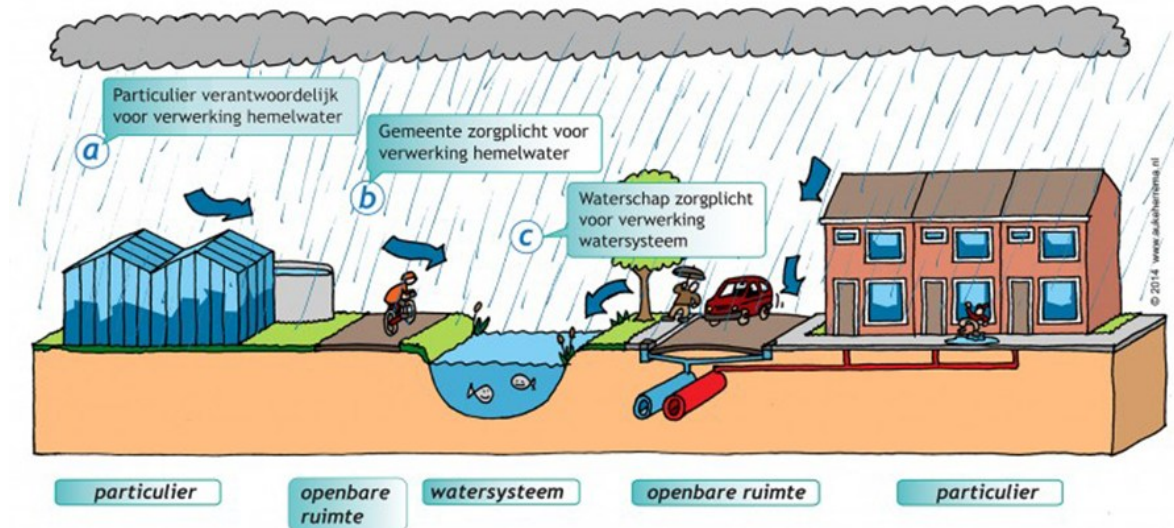
De Waterwet beschouwt het vaarwegbeheer als integraal onderdeel van het watersysteem. In de praktijk van het waterschap gaat het om de vaarwegen in het boezemsysteem die gebruikt worden voor recreatievaart en beroepsvaart. Het waterschap betreft het vaarwegbeheer bij de besluitvorming over het peilbeheer, daar waar het waterschap als vaarwegbeheerder is aangewezen.

Bij een peilafweging worden het vaarprofiel, de brughogtes en de drempelhoogtes van sluizen meegewogen naast de overige belangen, om een veilige en vlotte doorvaart te kunnen garanderen. Zo nodig wordt daar in het peilbeheer rekening mee gehouden.

7 Verantwoordelijkheden waterbeheer

7.1 Wie doet wat in het waterbeheer?

De verschillende overheden hebben elk hun eigen taak in het waterbeheer: waterschap, gemeente en provincie. Maar ook grondeigenaren hebben een verantwoordelijkheid in het waterbeheer. Elke partij moet zelf maatregelen nemen om problemen op zijn terrein te beperken of te voorkomen. Dit wordt in onderstaande tekening toegelicht.

Figuur 20 Overzicht taken en verantwoordelijkheden waterbeheer

Grondeigenaar

Een grondeigenaar is verantwoordelijk voor het (grond)water op zijn/haar perceel en onder de gebouwen op deze grond. U bent op uw eigen perceel verantwoordelijk voor maatregelen om wateroverlast van regenwater of grondwater te voorkomen. U bent op uw eigen perceel ook verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van waterinfiltratiesystemen.

Bij een peilafwijking is de grondeigenaar of gebruiker zelf verantwoordelijk voor het op peil houden van de sloten binnen de peilafwijking en voor de kunstwerken (inlaat, stuwen, gronddammen, damwanden en pomp) die hiervoor nodig zijn.

Gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het grondwaterbeheer in de openbare ruimte (bebouwd gebied) en voor de afvoer van regen- en afvalwater via het riool. Dit betekent dat de gemeente maatregelen moet nemen om structurele grondwaterproblemen in openbaar stedelijk gebied te voorkomen of beperken.

Waterschap

Het waterschap zorgt voor een goede werking van het oppervlaktewatersysteem en voor het op het juiste peil houden van het water in sloten en vaarten. Met behulp van stuwen, sluizen, duikers en gemalen kan water worden afgevoerd, vastgehouden en/of worden binnengelaten.

Provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de algemene kaders waarbinnen waterschappen en gemeenten moeten werken en voor de kwaliteit van het grondwater. De provincie gaat ook over het verstrekken en handhaven van vergunningen voor grondwateronttrekkingen zoals drinkwatervoorzieningen, onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar, bodemenergiesystemen en grondwaterbeschermingsgebieden.

7.2 Wat kunt u van het waterschap verwachten?

Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om te voldoen aan het vastgestelde peilbesluit. Om het waterpeil onder alle omstandigheden goed te kunnen sturen, is het belangrijk dat er voldoende ruimte voor water is en blijft. In natte tijden is opslagruimte (berging) gewenst en in droge tijden is een voorraad nodig, des te meer omdat we door klimaatverandering vaker met extreme situaties te maken krijgen.

Voor melding van een klacht of overlast kunt u terecht op de [website van het waterschap](#). Het kan bijvoorbeeld gaan om een te hoog of te laag waterpeil, afval in het water, problemen met de waterdoorstroming, ondermaats onderhoud van de waterkant of een scheur in de dijk. Voor meldingen zoals water op straat, problemen met de riolering, water in kelders dient u contact op te nemen met de gemeente.

8 Inspraak en informatie

8.1 Inspraak

Het ontwerppeilbesluit ligt van **21 september 2026** tot en met **01 november 2026** ter inzage. Het peilbesluit, de peilbesluitkaart en de bijbehorende toelichting is te vinden op de [website van het waterschap](#).

Tijdens de inzageperiode is het mogelijk een inspraakreactie (zienswijze) in te dienen. Uw zienswijze kunt u richten aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Postbus 550, 3990 GJ Houten o.v.v. Zienswijze ontwerppeilbesluit Wulverbroek. U kunt uw inspraakreactie ook per email sturen naar post@hdsr.nl.

Ook is er de mogelijkheid om in gesprek te gaan met het waterschap over het ontwerppeilbesluit. Hiervoor kunt u een afspraak maken met medewerkers van het waterschap. In alinea 8.4 vindt u de contactgegevens van de projectleider.

8.2 Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode?

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden verzamelt alle zienswijzen en neemt ze op in een inspraaknota. In de inspraaknota wordt aangegeven hoe het waterschap de zienswijzen behandelt. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend ontvangt een exemplaar van de inspraaknota. Daarna wordt het peilbesluit Wulverbroek, samen met de inspraaknota, ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

8.3 Beroep na vaststelling

Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na bekendmaking van de vaststelling van het definitieve peilbesluit beroep in te stellen bij Rechtbank Midden-Nederland in Utrecht, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het peilbesluit waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van het peilbesluit.

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Indien beroep is ingesteld, kan daarnaast ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de uitspraak op het beroepschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter van dezelfde rechtbank. Ook daarvoor is griffierecht verschuldigd.

Het beroep en verzoek om een voorlopige voorziening kunnen ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

8.4 Contact en informatie

Voor meer informatie, een inhoudelijke toelichting op het peilbesluit, het maken van een afspraak en/of het indienen van een mondelinge inspraakreactie kunt u contact opnemen met Ben Jonkman, projectleider van het peilbesluit Wulverbroek, via 030 – 634 57 00 of ben.jonkman@hdsr.nl.

Het waterschap informeert u over de voortgang van het peilbesluit via de website en nieuwsbrieven.

9 Bronvermelding

Bronnen achtergrondkaarten

- Figuren 3, 11, 12 en 13: *OpenStreetMap Contributors, CC BY-SA 2.0, openstreetmap.org/copyright*
- *Esri Nederland, Community Map Contributors*